

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 483-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

Abes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson
Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus
Sektiooni nõukogu esimees Prof. F. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 51/52

Tallinn, 22. detsembril 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Põllumajanduse areng 1936. a.	938
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Väliskaubandus käesoleval aastal	942
Ennustused	946
LAEVANDUS	
Teised sadamad novembris	946
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	948
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	947
Põllumajanduslik väljavedu	947
Peekoniturg	949
Tapaloomade ja lihaturg	950
Kanamunaturg	952
Piimaturg	953
Teraviljaturg	954
Linaturg	955
Kartuliturg	956
Aedviljaturg	957
Kalaturg	959
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	960
VALISMINISTERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Poola väliskaubanduslik orientatsioon	962
Prantsuse laen Poolale	962
Väljarandamise küsimus Poolas	963
Tubaka- ning piiritusetarvituse suurenemine Poolas	963
Faberitööstus Jaapanis	963
Tselluloositarvitus Jaapani kunstsiiditööstuses	963
Jaapani malmitarvitus	964
Inglise peekonkvote 1937. a. esimese kuue nädala kestel	964
Kodujänesete kasvatus arendamine Lätis	964
Läti-Rootsi kliiringlepe	964
Läti riigi viinamonopoli poolt kolinivee turustamine	964
Tsemendi sissevedu Leedus	965
Eesti väliskaubandusbilans	965

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Development of Agriculture in 1936	938
INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade of Current Year	942
Sundry Information	946
SHIPPING	
Other Harbours in November	946
PRICES	
Prices and Quotations	948
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	947
Exports of Agricultural Products	947
Bacon Market	949
Cattle and Meat Market	950
Egg Market	952
Milk Market	953
Grain Market	954
Flax Market	955
Potato Market	956
Vegetable Market	957
Fish Market	959
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	960
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Polish Foreign Trade Orientation	962
French Loan to Poland	962
Question of Emigration in Poland	963
Consumption of Tobacco and Spirit Increased in Poland	963
Japanese Paper Industry	963
Consumption of Cellulose by Japanese Rayon Industry	963
Consumption of Cast Iron in Japan	964
England's Bacon Quota for the First 6 Weeks of 1937	964
Development on Rabbit Keeping in Latvia	964
Latvian-Swedish Clearing Agreement	964
Marketing of Eau de Cologne by Latvian State Liquor Monopoly	964
Lithuanian Cement Imports	965
Estonian Trade Balances	965

Pr. H. Krost...
EMK...
Rõugem...
K...
K...

PÖLLUMAJANDUS

PÖLLUMAJANDUSE ARENG 1936. A. DEVELOPMENT OF AGRICULTURE IN 1936.

E. Jaska.

Taimikasvatust. 1936. a. oli taimikasvatusele võrdlemise ebasoodus. Eelmise aasta stigisel jäi osa talivilja külvamata, osa külvati ebasoodsail tingimustel, mille tagajärjel rukki- ja talnisisusaagid jäid pindühikult ning kogusaagilt väiksemaks.

K. a. rukkisaak oli 153 500 tn l. a. 172 837 tn vastu, ning talnisisusaak 22 700 tn (m. a. 25 313 tn). Suinisisusaak on tunduvalt suurem eelmise aasta saagist, ulatudes 43 520 tn-le. Seega jäi suinisisusaak ainult pisut madalamaks 1934. a. rekordsaagist. Toiduteravilja saime kokku k. a. 219 700 tn, mis on väiksem m. a. saagist 6%, kuid ületab 1925 — 29. a. saagi 23% ja 1931. a. saagi 10%.

Tatra-, herne-, oa- ja läätsesaak oli rahuldav. Nimetatud viljade saak kujunes koguselt 8 700 kv-le m. a. 10 500 kv vastu. Keskmise saak ha-lt oli 8,5 kv viimase 10 aasta 8,3 kv vastu. Linakuu kogusaak kujunes 8 700 tn-le, s. o. pisut madalamaks eelmise aasta toodangust, kuid kõrgemaks eelmise kuue aasta saagist. Ka saak ha-lt (3,1 kv) oli kõrgem 10 aasta keskmisest.

Arvestades meie põllumajanduse loomulikke arenevõimalusi, s. o. loomasaaduste tootmise tõstmist, peab tähendama, et meie põllumajanduse arengu suund püsib õigena. Viimaseil aastail alanud söödabaasi laiendamine ja suurendamine jätkus ka k. a. Segavilja-kasvupinna pidev suurendamine 1929. a. peale jõudis tänavu rekordtasemele — 82 535 ha-le. Samuti näitas tõusu kaunviljade kasvupind, olles k. a. 6 319 ha 1930. a. 4 153 ha vastu. Samuti võib märkida ka toorsöötade, s. o. kartuli- ja juurvilja-kasvupindade ja kogutoodangu laienemist. Kuna kasvutingimused juurviljale ja kartulile olid suve teisel poolel soodsad, kujunes saak rekordseks. Ka niitheinasaak oli k. a. parem koguselt ning kvaliteeditl kui eelmisel 4 aastal. Põldheina kogusaak oli samuti suurem kui eelmisel 5 aastal. Saagi suurendamine toimus peamiselt kasvupindade tõusu arvel, mis oli

tänavu 190 087 ha, s. o. suurem kui ühelgi teisel aastal. Seevastu võib aga söödateraviljasaakides märkida tagasiminekut, kuna pikaldase kuivaperioodi tõttu jäi saak ha-lt madalamaks. K. a. kujunes odrasaak 86 800 tn-le, mis on väiksem teiste aastate saagist, peale 1933. a. Kaerasaak osutus tänavu samuti väiksemaks tavalisest, s. o. 113 800 tn. Kuigi segavilja-kasvupind suurenes, jäi kogusaak, 79 200 tn, väiksemaks m. a. saagist.

Toorsöötade, s. o. juurvilja- ja kartulisaak näitas tänavu tõusu. Kartulisaak oli 1,03 milj. tn, mis on rekordne koguselt ning ha-saagilt. Kuigi juurviljade kogusaak, 189 000 tn, jääb pisut maha 1934. a. rekordsaagist, on toorsöötade kogus tänavu suurem kui eales varem.

Koresöötade saak oli tänavu samuti rahuldav. Võrdlemise heaks kujunes põld- ja niitheinasaak. Põldheinasaak oli 528 000 tn ja niitheinasaak 889 000 tn. Põhusaak aga kujunes väiksemaks m. a.-st.

Loomasöötade saaki (arvatud välja kartul) võib hinnata k. a. ligikaudu 905 milj. söötühikule, mis on m. a.-st suurem 13 milj. sü võrra. Söödateravili vähenes 30 milj. sü ehk 11%, kuna koresööt suurenes 39 milj. sü ehk 7%. Arvestades seejuures ka söödaksminevat kartulit, võib hinnata tänavust loomasöödasaaki sü-lt ning valgukoguselt umbes 5% suuremaks m. a.-st. Kore- ja toorsöötadega tuleme läbi, kuna pimakarja tootmis-söödaks tuleb muretseda jõusööta, mida ka valitsus on soodustanud võihinna kindlustamise ja jõusööda müümisega.

Loomakasvatust. M. a. söödakoguse vähenemise ja loomade hinded tõusu tõttu vähenes k. a. loomade arv peale veiste ja sulgloomade.

K. a. tõusis veiste arv 731 140-le m. a. 725 400 vastu, suurenedes seega 5 740 võrra. Suurendamine toimus peamiselt noorkarja arvel, kuna lüpsilehmade arv vähenes 402 660-lt

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
Shes kunkirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—
Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson
Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkua
Sektsooni nõukogu esimees Prof. F. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 51/52

Tallinn, 22. detsembril 1936

II aastakäik

SISU:

	Lhk.
PÕLLUMAJANDUS	
Põllumajanduse areng 1936. a.	938
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Väliskaubandus käesoleval aastal	942
Lähiuudiseid	946
LAEVANDUS	
Teised sadamad novembris	946
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	948
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	947
Põllumajanduslik väljavedu	947
Peekoniturg	949
Tapaloomade ja lihaturg	950
Kanamunaturg	952
Pihmaturg	953
Teraviljaturg	954
Linaturg	955
Kartuliturg	956
Aedviljaturg	957
Kalaturg	959
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	960
VALISMINISTEERIU MI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Poola väliskaubanduslik orientatsioon	962
Prantsuse laen Poolale	962
Väljarändamise küsimus Poolas	963
Tubaka- ning piiritusetarvituse suurenemine Poolas	963
Paberitööstus Jaapanis	963
Tsellooositarvitust Jaapani kunstsiiditööstuses	963
Jaapani malmi tarvitust	964
Inglise peekonkvoot 1937. a. esimese kuue nädala kestel	964
Kodujänesete kasvatus arendamine Lätis	964
Läti-Rootsi kliiringlepe	964
Läti riigi viinamonopoli poolt kõlneva turustamine	964
Tsemendi sissevedu Leedus	965
Eesti väliskaubandusbilans	965

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
Development of Agriculture in 1936	938
INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade of Current Year	942
Sundry Information	946
SHIPPING	
Other Harbours in November	946
PRICES	
Prices and Quotations	948
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	947
Exports of Agricultural Products	947
Bacon Market	949
Cattle and Meat Market	950
Egg Market	952
Milk Market	953
Grain Market	954
Flax Market	955
Potato Market	956
Vegetable Market	957
Fish Market	959
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	960
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Polish Foreign Trade Orientation	962
French Loans to Poland	962
Question of Emigration in Poland	963
Consumption of Tobacco and Spirit Increased in Poland	963
Japanese Paper Industry	963
Consumption of Cellulose by Japanese Rayon Industry	963
Consumption of Cast Iron in Japan	964
England's Bacon Quota for the First 6 Weeks of 1937	964
Development on Rabbit Keeping in Latvia	964
Latvian-Swedish Clearing Agreement	964
Marketing of Eau de Cologne by Latvian State Liquor Monopoly	964
Lithuanian Cement Imports	965
Estonian Trade Balances	965

PÖLLUMAJANDUS

PÖLLUMAJANDUSE ARENG 1936. A. DEVELOPMENT OF AGRICULTURE IN 1936.

E. Jaska.

Taimikasvatuse areng. 1936. a. oli taimikasvatuse areng võrdlemise ebasoodus.

Eelmise aasta sügisel jäi osa talivilja külvamata, osa külvati ebasoodsail tingimustel, mille tagajärjel rukki- ja talinisu saagid jäid pindühikult ning kogusaagilt väiksemaks.

K. a. rukkisaak oli 153 500 tn l. a. 172 837 tn vastu, ning talinisu saak 22 700 tn (m. a. 25 313 tn). Suinisu saak tundub suurem eelmise aasta saagist, ulatudes 43 520 tn-le. Seega jäi suinisu saak ainult pisut madalamaks 1934. a. rekordsaagist. Toiduteravilja saime kokku k. a. 219 700 tn, mis on väiksem m. a. saagist 6%, kuid ületab 1925 — 29. a. saagi 23% ja 1931. a. saagi 10%.

Tatra-, herne-, oa- ja läätsesaak oli rahuldav. Nimetatud viljade saak kujunes koguselt 8 700 kv-le m. a. 10 500 kv vastu. Keskmise saak ha-lt oli 8,5 kv viimase 10 aasta 8,3 kv vastu. Linakuu kogusaak kujunes 8 700 tn-le, s. o. pisut madalamaks eelmise aasta toodangust, kuid kõrgemaks eelmise kuue aasta saagist. Ka saak ha-lt (3,1 kv) oli kõrgem 10 aasta keskmisest.

Arvestades meie põllumajanduse loomulikke arenemisvõimalusi, s. o. loomasaaduste tootmise tõstmist, peab tähendama, et meie põllumajanduse arengu suund püsib õigena. Viimasel aastal alanud söödabaasi laiendamine ja suurendamine jätkus ka k. a. Segavilja-kasvupinna pidev suurenemine 1929. a. peale jõudis tänava rekordtasemele — 82 535 ha-le. Samuti näitas tõusu kaunviljade kasvupind, olles k. a. 6 319 ha 1930. a. 4 158 ha vastu. Samuti võib märkida ka toorsöötade, s. o. kartuli- ja juurvilja-kasvupindade ja kogutoodangu vähenemist. Kuna kasvutingimused juurviljale ja kartulile olid suve teisel poolel soodsad, kujunes saak rekordseks. Ka niitheinasaak oli k. a. parem koguselt ning kvaliteedilt kui eelmisel 4 aastal. Põldheina kogusaak oli samuti suurem kui eelmisel 5 aastal. Saagi suurenemine toimus peamiselt kasvupindade tõusu arvel, mis oli

tänava 190 087 ha, s. o. suurem kui ühelgi teisel aastal. Seevastu võib aga söödateraviljasaakides märkida tagasiminekut, kuna pikaldase kuivaperioodi tõttu jäi saak ha-lt madalamaks. K. a. kujunes odrasaak 86 800 tn-le, mis on väiksem teiste aastate saagist, peale 1933. a. Kaerasaak osutus tänava samuti väiksemaks tavalisest, s. o. 113 800 tn. Kuigi segavilja-kasvupind suurenes, jäi kogusaak, 79 200 tn, väiksemaks m. a. saagist.

Toorsöötade, s. o. juurvilja- ja kartulisaak näitas tänava tõusu. Kartulisaak oli 1,03 milj. tn, mis on rekordne koguselt ning ha-saagilt. Kuigi juurviljade kogusaak, 189 000 tn, jääb pisut maha 1934. a. rekordsaagist, on toorsöötade kogus tänava suurem kui eales varem.

Koresöötade saak oli tänava samuti rahuldav. Võrdlemise heaks kujunes põld- ja niitheinasaak. Põldheinasaak oli 523 000 tn ja niitheinasaak 889 000 tn. Põhusaak aga kujunes väiksemaks m. a. -st.

Loomasöötade saaki (arvatud välja kartul) võib hinnata k. a. ligikaudu 905 milj. söötühikule, mis on m. a. -st suurem 13 milj. sü võrra. Söödateravili vähenes 30 milj. sü ehk 11%, kuna koresööt suurenes 39 milj. sü ehk 7%. Arvestades seejuures ka söödaksminevat kartulit, võib hinnata tänavust loomasöödasakaali sü-lt ning valgukoguselt umbes 5% suuremaks m. a. -st. Kore- ja toorsöödaga tuleme läbi, kuna piimakarja tootmis-söödaks tuleb muretseda jõusööta, mida ka valitsus on soodustanud vähinna kindlustamise ja jõusööda müümisega.

Loomakasvatuse areng. M. a. söödakoguse vähenemise ja loomade hindade tõusu tõttu vähenes k. a. loomade arv peale veiste ja sulgloomade.

K. a. tõusis veiste arv 731 140-le m. a. 725 400 vastu, suurenedes seega 5 740 võrra. Suurenemine toimus peamiselt noorkarja arvel, kuna lüpsilehmade arv vähenes 402 660-lt

399 100-le, s. o. 3 560 tk võrra. Lüpsilehmade arvu vähenemist põhjustas väiksem loomasöötade saak ning tõuloomade müük NSVL-u. 1934. a. oli loomasöötade saak 997 milj. sü, 1935. a. 892 milj., s. o. 105 milj. sü ehk 10% väiksem eelmisest aastast. Madalamate loomasöötade saakide puhul kasustati juhust vanade ja madalatoodanguste lehmade välja- praakimiseks. 1936. a. on norrkarja 46% üldarvust, s. o. enam kui varem aastail. Noorkarja pidevast juurdesoetamisest võib järeldada, et eelolevail aastail suureneb piimalehmade arv ja paraneb kvaliteet juhul, kui ei ilmne tegureid, mis võivad pidurdada loomulikku arengut kas madalate söödasaakide või hindade näol.

Noorkarja osatähtsus veiste üldarvus näitas 3 viimast aastat pidevalt tõusu. Neist pealekasvatatud noorloomadest tuleb üks osa lüpsma juba lähemal ajal ja sellele järgnevatil aastail, mistõttu võib loota lüpskarja kvaliteedi paranemist. Selge, et kõigist juurdekasvatatud noorloomadest ei saa nõuetavate omaduste ega võimetega piimaloomi, kuna põlvnemise algmaterjal ei ole ise kõikjal kõrge kvaliteediga. Kuid on tõenäone, et kasvatatud noorloomad saavad suurema toodanguvõimega, kuna kasvatajad on teadlikud noorlooma kasvatusviisidest ja kasvamaajätava vasika väärtuse tähtsusest.

Kuigi lehmade arv näitas k. a. väikest tagasiminekut, paranes jõudlusvõime. Kontrollkarjade toodangu kujunemises ilmneb söötmissolude halvenemise tõttu väike tagasimine, võrreldes eelmise rekordaasta toodanguga. Keskmise väljalüps oli mõeldumud kontrollaastal ühe kontrollialuse lehma kohta 2 621 kg piima ja 96,7 kg võirasva; rasva-% 3,69. 1934/35. kontrollaastal olid vastavad arvud 2640 kg ja 97,0 kg; rasva-% 3,67. Vähenemine seega vaid 19 kg piima ja 0,3 kg võirasva; rasva-% tõusis sealjuures 0,02%. Rasva-% kujunemine, mis on enamvähem sõltumatu loomade söötmisest, näitab lehmade kvaliteedi muutust, seega taas samm edu poole.

Mumahinna kindlustamine võimaldas meie kanakasvatust saada üle kriisiaastaist. Peagu pidev sulgloomade arvuline tõus jätkus ka m. a., saavutades lihtlasi ka rekordseisu —

1 248 930 tk. Lammaste, sigade ja hobuste arvu kujunemises toimus väike tagasimine. K. a. oli lambaid 584 040 tk (m. a. 593 000 tk), sigu 244 560 tk (m. a. 289 190 tk) ja hobuseid 215 910 tk (m. a. 217 810 tk). Kuna aga loomasaaduste konjunktuur on näidanud viimasel ajal paranemist, võib arvata, et pidamisvõimaluste paranemisel jätkub loomade arvuline tõus kõigil loomaliikidel.

Põllumajandussaaduste hinnad ja ostujõud. Põllumajandussaaduste hindade liikumine maailma- ning siseturul näitas k. a. tõusu. Majandussesundi paranemisega tõusis nõudmine põllumajandussaaduste järele, mille tagajärjel paranesid ka hinnad. Maailmaturul oli põllumajandussaaduste hindade indeks k. a. esimesel kolmel veerandil (1929=100): I v. 67,1 (m. a. 60,5), II v. 67,1 (m. a. 62,2), III v. 72,9 (m. a. 64,7). Seega tõusid põllumajandussaaduste hinnad k. a. esimese üheksa kuu jooksul maailmaturul 12%, võrreldes eelmise aasta sama ajaga. Mitte ükski põllum. hindade tase ei tõusnud, vaid ka ostujõud paranes. Põllumajandussaaduste ostujõu tõusu maailmaturul k. a. võib arvata 10%-le võrreldes eelmise aastaga. Seega on põllumajandussaaduste turustamine viimasel aastail näidanud paranemist.

Välituruseisundi muutumise ja valitsuse hinnakindlustamise poliitika kohaselt on ka meie siseturul paranenud põllumajandussaaduste hinnad. K. a. esimese 11 kuu keskmiselt muutus põllumajandussaaduste hindade tase Tallinnas, võrreldes eelmise aasta sama ajaga:

Põllumajandussaaduste hinnad Tallinnas (snt kg)

Prices of Agricultural Products at Tallinn.

	1936	1935	Tõus %
Või (lauavõi)	171	153	+12
" (eksportnoteering)	141	122	+16
Peekon (noteer. I sort)	78	60	+30
Sealiha	69	44	+57
Veiseliha	38	34	+12
Vasikalihha	55	44	+25
Lambaliha	51	41	+21
Nisujahu	29	20	+41
Rukkijahu	15	14	+4

Põllumajandussaaduste hindade tase on näidanud k. a. üksikute saaduste juures tunduvat tõusu. Arvestades üksikute müügiainete osatähtsust põllumajanduse müügiainete koguses näeme, et põllumajandussaaduste hindade tase on k. a. umbes 15% kõrgem eelmise aasta omast. Kuna põllumajandussaaduste hindade tõus on toimunud ulatuslikumalt kui ostuainete hindade kõvenemine, on põllumajanduse müügiainete ostujõud tänava ligi 10% suurem kui m. a. Seega on põllumajanduse tulunduslikud eeldused müügiainete ostujõu mõttes soodsamad kui varem aastail peale kriisi sügavpunkti.

Põllumajandussaaduste väljavedu.

Export of Agricultural Products.

Põllumajandussaaduste väljavedu näitas meil k. a. edukat tõusu. Kuigi loodustingimused loomasaaduste, s. o. meie põllumajanduse eksportainete tootmises, ei olnud aasta esimesel poolel soodsad, võisime tänava enamail aladel tõsta eksportkogust. Kõvenenud välisturuhindade tõttu suurenes põllumajandussaaduste väljaveo väärtus.

Tähtsamate põllumajandussaaduste väljavedu (11 kuud).

Export of Principal Products of Agriculture (11 Months).

	1936		1935	
	tn	1000 kr.	tn	1000 kr.
Või	10 076	15 316	10 250	15 231
Juust	80	84	78	79
Peekon	2 118	2 789	2 032	2 555
Sealiha (peale peekoni)	426	326	531	357
Munad (1000 tk.)	43 582	2 458	46 949	2 565
Lina ja takud	6 770	6 768	4 515	5 331
Kartul	13 064	805	10 822	405
Lambaliha	361	314	457	312
Elussead (arv)	43	3 771	18	1 519
Veised	2 351	432	1 559	251
Väljavedu kokku Kr.		33 063		28 005

Tõusu on näidanud eriti elussigade, sea-ehasaaduste ja lina väljavedu. Tänavune peekoni 11 kuu eksport tõusis 2 076 tn-le l. a. sama aja 2 032 tn vastu. Seega ületab tänavune väljaveo kogus 2% l. a. sama ajavahe- miku taseme. Seevastu esineb aga elussigade kaubanduses eriti tugev tõus. 11 kuu elussigade väljavedu tõusis 43 425 seale, mis ületab eelmise aasta taseme 14 546 sea ehk 50% võrra. Väljaveetud sigadest läks 27 384

(1935. a. 16 523) Saksa ja 16 039 (1935. a. 12 311) NSVL-u. Seega ületab tänava 11 kuu vältel Saksa veetud sigade arv m. a. 12 kuu väljaveo 65%, kuna samaaegne väljaveo tõus NSVL-u on 30%. Säärane suur elussigade väljaveo tõus põhjustas siseturul eelmisel aastal väljaveovõimaluste puudumisel tekkinud pakkumispinge nõrgenemist ja seega ka tundu- vat hinnakallinemist. Suure elussigade ekspordiga on ka seletatav tänavune küllaltki kõrge peekonsigade hinnanoteering.

Linakaubandus arenes k. a. vaatamata mullusest madalamaile hindadele soodsalt. Tänavu aasta 11 kuu väljavedu tõuseb 6 770 tn-le l. a. 4 515 tn ja 1934. a. 3 393 tn vastu. Seega ületab tänavune linaeksport 50% m. ja ligi kahekordselt 1934. a.

Veiste väljavedu näitas k. a. 11 kuul tõusu 2 351 tk-le eelmise aasta 1 559 tk vastu. Seega tõusis veiste väljavedu 50% ja väärtuselt 72%.

Kuigi võihindade tase oli välisturul nõr- gem, oli võiekspord k. a. esimese 11 kuu jook- sul ligi 2% võrra madalam, võrreldes eelmise aasta sama ajaga. Seejuures võib üksikute kuude väljaveos panna tähele tunduvat erine- vust. Või väljavedu oli väiksem mais 20%, oktoobris 42% ning suurem juunis 27%, no- vembris 31% ja septembris 46%. Teisel kuul on erinevus väljaveokoguseis väiksem, väärt- tuselt aga suurem. Detsembrikuu juurdearva- tult kujuneb või väljaveo kogus eelmise aasta tasemele ehk suuremaks.

Juustu väljavedu ületab tänava koguselt ning väärtuselt eelmise aasta taseme 2%. Kuna juustuhind välisturul oli kõrgem kui m. a., tõusis juustust saadud välisvaluuta 7%.

Kuigi kanade arvilise tõusuga suurenes ka meie kanamunade toodang, oli munade välja- vedu k. a. siiski väiksem kui m. a. K. a. esi- mese 11 kuu jooksul veeti meilt mune välja 43 584 000 tk l. a. sama aja 46 949 000 tk vas- tu. Seega on kanamunade väljavedu k. a. 3,4 milj. tk ehk 8% võrra väiksem m. a.-st. Kanamunade väljaveo vähenemise põhjusist on seega siseturutarvituse suurenemine. Kuna k. a. kõvendati kanamunade väljaveo kontroll- määrusi, vähenes ka väljavedu. Et aga teiste toitainete hinnad näitasid tunduvat kõvene-

mist, võidi siseturul realiseerida suuremaid koguseid mune, ilma et see kutsunuks välja hindade nõrgenemist.

Kartulite väljavedu näitas k. a. esimese 11 kuu jooksul tõusu 139 636 kv-le m. a. 108 220 kv vastu. Seega suurenes kartulite väljavedu koguselt 21%. Lambaliha väljavedu näitas tänava tagasiminekut koguselt, kuid väärtuselt suurenemist.

Nimetatud tähtsamate põllumajandussaaduste väljaveo väärtus ulatub 33,1 milj. kr-le eelmise aasta sama aja 28,6 milj. kr. vastu, suurenedes seega ligi 16%.

Kui aga arvestada rukki ja nisu väljavedu, mis aga teraviljamonopoli tehingute tõttu ei näita otseselt põllumajanduse ühe aasta tulemusi, on põllumajandussaaduste väljaveo väärtus 10% kõrgem m. a.-st.

Põllumajandussaaduste väljaveoväärtuse tasemest selgub meie põllumajanduse edukas arengukäik. Kuigi tootmisolud olid viimasel kahel aastal võrdlemisi ebasoodsad, on laienenud turutoodang, s. o. põllumajanduse aktivaosa.

Põllumajanduse tululolud*) Põllumajandussaaduste hindade tõusu tõttu kujunesid talundite rahalised sissetulekud 1935/36. p. a. suuremaiks m. a.-st. Raamatupidamisandmete eelkõkkuvõtete järgi tõusis rahaline sissetulek talundi kohta 1935/36. a. 2 098 kr-le eelmise aasta 1 864 kr. vastu, suurenedes seega 234 kr. ehk 12%. Kuna ostuainete tarvitus näitas kriisiaastail tunduvalt vähenemist, võime viimaseil aastail märkida taas tõusu ja seda ka möödunud p. aastal. Vaatamata ostuainete hindade püsimisele tõusis talundi rahaline väljaminek 2 066 kr-le eelmise aasta 1 818 kr vastu, s. o. 248 kr. Ostuaineist on näidanud tõusu eriti ostusõotade ja kunstväetiste tarvitus, kuna jooksvate käituskulude suurenemine on väiksem.

Vastavalt toodetud kogusele ja põllumajandussaaduste hindade tasemele kujunes talukäitise kogusaagiks 87,86 kr. tulundusmaa ha-le l. a. 82,22 kr. vastu, tõus seega 5,64 kr.

*) Tululolud arvestatakse põllumajandusliku raamatupidamise andmeil, mille kokkuvõtted tehakse põllumajandusaastate järgi, s. o. 1. maist kuni 30. apr. Viimased tulundandmete kokkuvõtted käivad 1935/36. p. a. kohta.

Oma

kaastöölise ja lugejate peret

tervitavad aastavahetuse puhul

Konjunktuurinstituudi juhatus
ja Välisministeeriumi Välis-
kaubanduse Osakond.

Kogusaagi suurenemist põhjustas peamiselt veisepidamise kogusaagi tõus 25,44 kr-le eelmise aasta 22,12 kr-lt. Ka seapidamise kogusaak näitas m. a. tõusu 10,16 kr-lt 12,73 kr-le tul. maa ha kohta, kuna sigade turustamisolud olid viimaseil aastail eriti soodsad. Kogusaak maapidamissaadusist näitas väikest tagasiminekut.

Rahaliste väljaminekute suurenemise ja tööpalkade tõusu tõttu suurenes ka käitiskulutus. Eelkõkkuvõtte järgi tõusis käitiskulutus 76,87 kr-le tulundusmaa ha-lt eelmise aasta 70,06 kr. vastu. Kuna käitiskulutus suurenes enam kui kogusaak, vähenes seega puhtsaak tul.-maa ha-lt 10,99 kr-le eelmise aasta 12,16 kr. vastu.

Maatulunduslik tulu (talumaniku tasu töö ja varanduse eest) kujunes peagu eelmise p. aasta tasemele, s. o. 33,60 kr. tul.-maa ha-le m. a. 33,91 kr. vastu. Seega ei erine taluomaniku tulunduslikud saavutised viimasel põllumajandusaastal eelmisest aastast.

Kuna maatulunduslik tulu on taluomaniku ja tema perekonna töötasu talus tehtud töö eest ning varanduse tasuvus, vaadeldakse mõlemaid eriseisukohalt. Väiksemais talundis on tähtsaim ettevõtja tööpalk, kuna suuris arvestatakse enam puhtsaaki. Kui lähtuda tööpalga seisukohalt, s. o. taluomanik ühes perekonnaga peaks saama seda palka, mida ta maksis töölislele, kujuneks puhtsaak, s. o. aktiivkapitali tasuvus väiksemaks m. a.-st.

1935/36. a. osutus aktivakapitali tasuvuseks 2,8% (1. a. 3,2%) ja puhtvaranduse tasuvuseks 2,7% (1. a. 3,3%). Kui aga arvestada varanduse tasuvust esmajoones, oli talundiomaniku töötasu eelmise aasta tasemel, s. o. kr. 1,08 tööpäeva kohta. Seega vähenes varanduste tasuvus talundiomaniku palganõudluse suurenemise tõttu, kuna põllutööliliste palgad tõusid.

Kokkuvõte. 1) Vaatamata toiduteravil-
Summary. jasaakide vähenemisele
võib k. a. põllumajandusseisundit pidada

rahuldavaks. 2) Loomasöödade koguslik suurenemine (kore- ja toorsöödade osas) tagab loomasaaduste tootmise arengu jätkamist, 3) väliskaubanduse andmel meie põllumajandus on suutnud eksportida koguselt ning väärtuselt enam kui m. a. 4) Hindade paranemise ja mitmete müügisaaduste turutoodangu suurenemise tagajärjel põllumajanduse rahaline sissetulek näitas suurenemist. 5) Põllumajanduse tulunduslik seisund (maatulunduslik tulu) 1935/36. a. kujunes samuti rahuldavaks.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS KÄESOLEVAL AASTAL.

FOREIGN TRADE OF CURRENT YEAR.

Väliskaubandus k. a. arenes rahuldavalt. Nõrk põllusaak ei lubanud tõsta ekspordi küll eelmiste aastate ulatuses, kuid üldsummas on ekspordi käive hindade paranemise tagajärjel suurenenud. Sissevedu on võidud tunduvalt suurendada ning selle kaudu täiendada tootmisaparaati ja tõsta selle tootmisvõimet.

K. a. 11 kuu jooksul veeti kaupu välja 75,8 milj. kr. eest (eelmisel aastal 72,7 milj. kr.) ja veeti sisse 78,5 milj. kr. eest (e. a. 62,6 milj. kr.). Ligikaudselt võib väljavedu aasta kohta tõusta 82,5 milj. ja sissevedu 85,5—86,0 milj. kr.-le. Arvestades hindade vahetõusust, et koguselt ületab väljavedu kriisieelse taseme ning sissevedu ligineb sellele.

Sisseveo tõus langeb peamiselt valmis kaupadele, milliseid veeti k. a. sisse 11 milj. kr. võrra enam kui m. a. Nende hulgas domineerivad tootmisabinõud. K. a. 11 kuu jooksul veeti eelmisest aastast enam sisse jõu- ja töomasinaid 1,9 milj. kr., põllumajandusmasinaid ja -tööriistu 1,1 milj., elektrimasinaid 1,3 milj., transportvahendeid 1,4 milj., metallkaupu ja metalle 2,5 milj. kr. eest. Nimetatud kaupu veeti kokku k. a. 11 kuu jooksul sisse 8,2 milj. kr. väärtuses enam kui m. a. Samuti tõusis (+0,8 milj. kr.) toorainete ja poolvalmisraudade sissevedu. Enam tuli vedada sisse ka toit-

aineid (+0,9 milj. kr.) suhkrut ja m. Suurenemine on sissevedu ka teravilja arvel, mida oli vaja peamiselt söödareservide suurendamiseks.

Väliskaubandusbilanss kujuneb k. a. umbes 3—3,5 milj. kr. passiivseks, seega ulatuses, mille katmine ei tekita raskusi, seda enam, et eelmised kolm aastat andis kokku väljaveo ülekaalu 31,6 milj. kr.

Kuna kaubandusbilansi aktiivsust või passiivsust õige laialdaselt levinud väärarvamuse järgi tõlgitsetakse otseselt majanduse tõusu või languse osutina, ei ole ülearune selle küsimuse juures peatuda mõnda minnes.

On õige, et Eesti vajab aktiivset kaubandusbilanssi selleks, et väliskaubanduse ülejääkidest tasuda omi kohustusi laenude, laevaprahtide, relvade soetamise jne. alal ning koguda mõnesuguseid valuutareserve, mis vajalikud olukorra kindlustamiseks. Sellest ei saa aga kuidagi järeldada, et Eesti väliskaubandus ajutiseltki ei tohiks olla passiivne, või et see passiivsus oleks ebasoovitav nähtus.

Eriti, mis puutub küsimusse — kas ja kui võrd väliskaubanduse aktiivsus ja passiivsus iseloomustavad Eesti üldmajanduslikku seisundit, peame vajalikuks tähendada järgmist. Kaubandusbilansi aktiivsus ei tarvitse olla igal juhul positiivseks nähtu-

seks. Väliskaubanduse aktiivsus võib omada isegi negatiivset ilmet, kui ta on tingitud kas häireist rahva tarbingu normaalses arenemises või seisakust investeerimistegevuses. Ümberpöörduvalt, kaubandusbilansi passiivsus ei tarvitse ka meie oludes olla alati negatiivseks nähtuseks. Elavast investeerimistegevusest põhjustatud passiivsus väliskaubanduse alal võib olla just rahvamajandusliku tõusu tunnuseks.

Kaubarühmade osatähtsus väärtusel

1. I — 30. XI 1935—36 (%)

Percentages of Separate Groups of Merchandise According to Value 1. I — 30. XI 1935—36.

	Väljavedu Exports		Sissevedu Imports	
	1936	1935	1936	1935
I Elusloomad — <i>Animals, Living</i>	5,9	2,8	0,5	0,1
II Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	37,3	33,7	10,9	7,9
III Toor- ja poolvalmisained — <i>Raw- and Semi-Manufactured Materials</i>	34,6	35,5	27,4	33,0
IV Valmisraud — <i>Manufactured Articles</i>	22,2	23,0	61,0	58,9
V Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	0,0	0,0	0,2	0,1
Kokku — <i>Total</i>	100	100	100	100

Väljaveo suur ülekaal eelmisel aastail tekkis osalt rahva tagasihoidud tarbingu, eriti aga vaibunud investeerimistegevuse tagajärjel. Sisseveo ülekaal k. a. on tingitud peamiselt elustunud investeerimistegevusest. Seda näitavad muutused sisseveokoostises. Võrreldes eelmiste aastatega on kasvanud eeskätt mitmesuguste investeerimisvarade sissevedu. Olevate reservide juures ja arvestades asjaolu, et kaubandusbilansi passiivsus k. a. on tingitud rahva tootmisaparaadi laiendamisest, tuleb vaadata kaubandusbilansi tänavusele passiivsusele mitte üksnes kui kujunenud oludes loomulikule nähtusele, vaid isegi kui tõendusele meie majanduses kehvast tervenemis- ning jõustumisprotsessist.

Kaubavahetuses Britiga on 11 kuu jooksul väljaveo ülekaal 13,9 milj. kr. eelmise aasta 15,7 milj. kr. vastu, seega vähenemine 11,5%. Võrreldes eelmise aastaga tõusis sissevedu Britist 2,5 milj., väljavedu vaid 0,6 milj. kr. Sisseveo tõus on toimunud

valmiskaupade (+2,2 milj. kr.), peamiselt tekstiilkaupade (+849 tuh. kr.), jõu- ja töömasinate (+548 tuh. kr. ning põllutöömashinate (+305 tuh. kr.) arvel.

Kaubavahetuses Saksaga on sissevedu ülekaalus väljaveost 11 kuul 7,2 milj. kr. Eelmisel kolmel aastal oli bilanss Saksaga aktiivne, mille tagajärjel kliiringsaldo k. a. alul oli 3,9 milj. kr. võrra Eesti kasuks, moodustades teatud reservi kaupade ostuks Saksast k. a. See saldo, kui ta oleks veelgi suurenenud, oleks võinud tekitada tõsisemaid raskusi. Selle saldo likvideerimine oli soovitatav. Peale selle reservi tehti Saksast üle 2 milj. kr. ulatuses oste suurelt osalt investeerimiseks saadud väliskrediitide arvel. Selle tagajärjel ei takistanud tänavuse kaubavahetuse passiivne tulemus Saksaga kliiringarvete tasakaalustamist. Sissevedu Saksast kasvas valmiskaupade arvel (+7,1 milj. kr.). Sellest summast langes jõu- ja töömasinate arvele 1,1 milj. kr., metallkaubale 1,0 milj. kr., metallidele 934 tuh. kr., transportvahendeile 866 tuh. kr., elektrimasinale, -aparaatidele ja -tarvetele 755 tuh. kr., instrumentidele ja aparaatidele 358 tuh. kr., keraamika- ja muu mineraalkaubale 321 tuh. kr., keemiatööstussaadusile 475 tuh. kr., töötletud nahkadele ja nahkkaubale 259 tuh. kr. ning põllutöömashinatele 164 tuh. kr.

Prantsusega kujuneb bilanss aktiivseks 2 milj. kr. ulatuses. Selle tagajärjel aasta algul olnud võlasaldo (1,3 milj. kr.) on ülejäägiga tasandunud. Ekspordi tõus Prantsusse toimus peamiselt lina arvel.

Kaubavahetusbilanss Lätiga on veidi üle 1 milj. kr. passiivne. Kliiringsaldo aasta algul oli 0,82 milj. kr. meie kasuks, mis tuli tasakaalustada sisseveo suurendamisega. Teiste riikidega arenes kaubavahetus samuti rahuldavalt.

Maailmaturul k. a. toimunud muutused löid eeldusi kaubavahetust takistavate kitsenduste pehmenemiseks. See võib kujuneda aluseks ekspordi laienemisele, milliste võimaluste kasutamiseks on tarvis valmistada ette ja suurendada tootmisaparaati, s. o. mitmekesistada ja tõsta põllumajandus- kui ka tööstustoodangut, milleks Eesti viimase aja investeringud olidki määratud.

Väliskaubandus novembris 1936. a.

Foreign Trade in November 1936.

Tõus väliskaubanduses esines sisse- kui ka väljaveos, kusjuures arvud ei ületa üksi 1. a. omi, vaid on tublisti suuremad ka kriisieelse — 1930. a. sama kuu arvudest. Kõrvutades k. a. novembri andmeid 1. a. sama kuuga, näeme tõusu ulatust: käive suurenes 2,4 milj. kr. (17,4%) võrra. Sissevedu paisus 1,9 milj. kr. (28,4%) ja väljavedu 0,5 milj. kr. (7,4%).

Väljavedu. Eksporditud kaupade koostises olulisemate rühmade järgi leiame võrreldes 1. a. novembri andmetega toit- ja maitseainete ning toor- ja poolvalmisainete väljaveos tõusu — esimene 23,6% ja teine 3,5% ning tagasiminekut valmisaaduste (4,1%) ja elusloomade (16,1%) väljaveos.

Toit- ja maitseainete väljavedu paisus peamiselt suurenenud teravilja- ja võiekspordi arvel. Võid müüdi välisurgudele 242 tn (30,9%) enam kui 1. a. samal kuul, kuna või eest saadud rahasumma suurenes 213 tuh. kr. (15,5%) võrra. Kartulite väljavedu näitas koguselt väikest tagasiminekut (2,2%), müügist saadud rahasumma aga ületab 1. a. arvud 60,7%. Muu-eksport kahanes väärtuselt 22,1% ja liha ning lihakauba väljavedu 14,1%.

Väliskaubanduse käive novembris 1935—36. a.

Turnover of November Foreign Trade 1935—36.

	November		1.1—30.XI		1935 = 100
	1936	1935	1936	1935	
	1000 kr. — In 1000 Kr.				
Väljavedu — Exports	7 801	7 268	75 820	72 725	+4,3
Sissevedu — Imports	8 429	6 559	78 008	62 682	+25,3
Käive — Turnover	16 224	13 822	154 328	135 357	+14,0
Väljavedu ±					
Exports ±	-622	+704	-2689	+1009	
	1000 tn. — In 1000 tns.				
Väljavedu — Exports	43	40	423	447	-5,4
Sissevedu — Imports	35	28	383	257	+29,6
Käive — Turnover	78	68	756	704	+7,4

Toor- ja poolvalmisainete rühma olulisemate ainete väljavedu muutus järgmiselt — kõige enam kasvas lina väljavedu — koguselt enam kui 2-kordseks, kuna väärtuse tõus, mis ulatus 78,7%-le, on tänava püsinud madalamate hindade tõttu tagasihoidlikum. Põlevkiviõli väljavedu an-

dis juurdekasvu väärtuselt (69,0%), koguselt on tõus väiksem (17,6%). Nimetatud rühma olulisemast aineist vähenes tselluloosi väljavedu koguselt kui ka väärtuselt ca 28%, kusjuures metsamaterjali väljaveo langus ulatus väärtuselt 9,5%-le. Peale nimetatud ainete vähenes veel bensini ja kunstsarve väljavedu — esimene (väärtuselt) 49,1%, teine 18,2%.

Valmisaaduste rühma koostis muutus võrreldes 1. a. novembriga järgmiselt: puuvillalõnga ja -niidi väljavedu kasvas koguselt kui ka väärtuselt 1½-kordseks; samavõrra suurenes ka jämeda linase riide väljavedu, kuna ajalehe ja trükipaberi eksport paisus ainult koguselt 19,5%. Langus esines veel vineeri ja toolipõhjade väljaveos (väärtuselt 16,9%) puuvillariide (26,5%), džuuatriide ja -kottide (4,8%) ning tahvelklaasi väljaveos (16,8%).

Elusloomade väljavedu kahanes peamiselt vähenenud sigade ja hobuste ekspordi arvel. Sigade väljavedu langes 608 tuh. kr-lt 500 tuh. kr-le, seega 17,8% ja hobuste väljavedu 28 tuh. kr-lt 6 tuh. kr-le — 78,6%. Juurdekasv esines ainult veiste juures, kusjuures viimaste väljavedu kasvas 45 tuh. kr-lt 65 tuh. kr-le (44,4%).

Sissevedu. Toit- ja maitseainete sisseveo juurdekasv ulatub väärtuselt 68,8%-le valmisaadusil 30,0%-le, kuna elusloomade sissevedu kasvas 3 tuh. kr-lt 347 tuh. kr-le peamiselt suguloomadeks sissetoodud hõberebaste arvel.

Valmisaaduste sisseveos esines tõus peagu kõigis allrühmades, arvatud välja metallide rühm, millede sissevedu tõmbus kergelt tagasi. Ühes suurenenud transportvahendite ja puutööstussaadustega tõusid sisseveos õige tunduvalt põllutöösainad, -riistad ning jõu- ja töösainad. Võrreldes 1. a. novembriga paisus transportvahendite sissevedu ligi 3-kordseks, kuna põllutöösainate ja -riistade ning jõu- ja töösainate sissevedu kasvas väärtuselt enam kui 2-kordseks.

Toor- ja poolvalmisainete rühmas suurenes võrreldes 1. a. novembri andmetega kivisöe ja koksi ning bensini sissevedu väärtuselt ca 1½-kordseks, kuna koguselt oli juurdekasv tagasihoidlikum.

Sisse- ja väljaveo tähtsamad alined. — Principal Commodities of Foreign Trade

	November — November				1./1—30./XI			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
VÄLJAVEDU — EXPORTS.								
	Üldse: — Total:							
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	42 583	39 699	7 801	7 263	423 690	447 352	75 820	72 725
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	5 637	7 053	572	682	46 929	21 526	4 440	2 062
Sellest: — thereof:								
Teravili — Corn	4 906	3 027	788	389	17 175	29 525	2 460	3 810
Kartul — Potatoes	1 487	1 520	90	56	15 964	10 822	805	405
Või — Butter	1 025	788	1 588	1 870	10 076	10 249	15 316	15 231
Munad — Eggs	2 460	3 018	229	294	48 582	46 949	2 458	2 565
	149	151			2 593	2 795		
	288	442	367	427	4 259	3 850	4 643	3 748
Liha ja lihakaup — Meat and Meat Products								
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	29 541	29 853	2 173	2 100	321 506	347 960	26 253	25 796
Sellest: — thereof:								
Toornahad — Hides undressed	28	37	61	86	543	428	1 165	778
Toornahad — Hides dressed	14 235	15 210	584	645	182 750	205 819	7 445	8 142
Metsamaterjal — Timber Materials	4 700	6 584	519	719	55 252	62 842	6 122	7 139
Tselluloos — Cellulose	485	220	470	263	6 770	4 515	6 768	5 331
Lina ja -taksud — Flax and Tow	111	237	27	53	2 829	1 619	773	461
Bensiin — Benzine	695	591	49	29	11 459	14 554	697	877
Põlevkiviõli — Shale-Oil	56	69	126	154	554	600	1 248	1 351
Kunstaarv — Artificial Horn								
IV. Valmisadused — Manufactured Articles	4 095	3 277	1 666	1 737	46 469	34 706	16 868	16 693
Sellest: — thereof:								
Vineer ja -toolipõhjäd — Plywood and Chair-backs	1 192	1 414	290	349	17 122	16 187	3 785	3 599
Ajalohu- ja trükipaber — News- a. other Printing Paper	661	558	94	109	6 174	6 858	1 145	1 238
Puuv. lõng ja -niit — Woolen Yarn and Thread	145	98	382	279	1 052	1 109	2 689	2 980
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	75	89	275	374	936	811	3 212	3 246
Linane riie jäme — Linen, coarse	44	27	88	56	422	311	845	639
Džuturiie ja -kotid — Jute Cloth and Sacks	141	147	80	84	1 130	1 552	648	898
Tsement — Cement	64	—	2	—	1 767	558	78	25
Tahvelklaas — Sheet Glass	437	607	79	95	4 943	3 333	824	547
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	0	0	0	2	0	0	1	11
SISSEVEDU — IMPORTS.								
	Üldse: — Total:							
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	682	18	347	3	928	238	391	52
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	8 812	5 542	964	571	84 113	54 151	8 565	4 960
Sellest: — thereof:								
Heeringad — Herrings	297	421	47	61	4 325	3 725	875	608
Sool — Salt	2 100	2 127	39	41	25 785	23 594	433	444
Suhkur — Sugar	2 448	1 493	263	157	23 850	21 443	3 132	2 336
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	18 023	17 210	2 226	2 233	172 273	143 840	21 515	20 684
Sellest: — thereof:								
Toortubak — Tobacco unmanufact.	53	51	84	86	651	618	1 036	885
Toornahad — Hides undressed	67	219	88	199	1 302	1 727	1 476	1 529
Džuut — Jute	21	91	7	24	1 722	2 132	524	549
Puuvill — Cotton	561	500	747	613	5 219	4 987	6 565	6 431
Vill — Wool	27	37	90	114	262	432	1 130	1 240
Kivisüsi ja koks — Coal and Coke	5 766	4 232	108	64	58 477	45 888	970	724
Petrooleum — Petroleum	2 001	2 753	122	178	15 329	15 446	997	916
Bensiin — Benzine	672	476	63	45	7 360	4 769	711	426
Väetised — Fertilisers	305	3 447	39	152	29 960	35 430	1 640	1 374
Väevel puhastamata — Sulphur unpurified	2565	2 133	213	185	6 550	8 541	550	745
IV. Valmisadused — Manufactured Articles	8 155	5 710	4 860	3 739	76 780	58 861	47 837	36 854
Sellest: — thereof:								
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	7	10	58	94	94	136	916	1 609
Villane lõng ja niit — Woolen Yarn and Thread	39	34	287	242	348	274	2 661	1 967
Kunstsüdlõng ja niit — Rayon Yarn and Thread	23	23	107	125	269	233	1 345	1 323
Raud ja teras — Iron and Steel	3 512	3 304	503	508	35 580	29 411	5 440	4 527
Kummi ja k. kaup — Rubber and Rubber Goods	69	89	204	113	565	426	1 797	1 417
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	0	0	26	13	2	1	180	82

Sama tendents peegeldub ka puuvilla sisseveos, kus tõus ulatus väärtuselt 21,9%-le ja puhastamata väävlil juures ca 20%-le. Peale nimetatud olulisemate ainete osutasid ülejäänud tagasiminekut. Õige tublisti kahaned džuudi sissevedu — (70,8), kuna toornahkade sissevedu oli mullusest 55,8% väiksem. Petroleumi import langes 29,5%, villa sissevedu jäi mullusest 21,1% väiksemaks.

Toit- ja maitseainete sisseveo tõus toimus peamiselt suurenenud teravilja- ja suhkruiimpordi tõttu. Teravilja osteti välismaalt 2,4 tuh. tn. 278 tuh. kr. väärtuses kuna 1. a. novembris teravilja sissevedu ei olnud. Ka suhkru sissevedu ületas 1. a. arvud koguselt 955 tn (64,0%) ja väärtuselt 106 tuh. kr. (67,5%), kuna heeringate ja soolaimport osutas tagasiminekut.

LÜHIUUDISEID — SUNDRY INFORMATION.

■ Majandusminister nimetas Tollipeakomitee liikmeiks: Majandusministeeriumi peasekretäri A. Kitse ja Kaubandus-Tööstuskoja direktori M. Hurdi. Asetäitjaks esimesele — tööstusinspektor J. Michelsoni ja teisele — A. Lahe Kaubandus-Tööstuskojast.

Majandusministeerium andis loa Tallinna linnale naiskutseskooli lõpetajateühingule korraldada Tallinnas, Kuninga 2 rõivastustööde ja esemete näitus 19.—21. XII k. a.

Majandusministeerium andis loa:

■ Leevaku vabriku ühingule V. Tammann ja Ko, Toolama vallas, Võrumaal, ühe viljakraasimis- ja ketramisvabriku seadise ostuks Lätist.

■ Kartonaažitöökajale „Koidula“ — R. Metsakond, Tallinnas, Koidula 15 ühe stantsimis- ja pressimismasina ostuks Saksast 1860 kr. väärt.

■ Eesti kammivabrikule „Estico“ — M. Reich ja Ko, Tartus, ühe hambaharjade valmistamismasina ostuks Saksast 4700 kr. väärt.

■ Tallinna linnavalitsusele ühe auruturbiini ostuks Saksast 300 000 kr. väärtuses. Turbiin on 10 000 kwh-se võimega ja tema tööle rakendamisega teostub Tallinna linna elektrijaama laiendusprojekt, mis alustati aastate eest.

■ Tsemendivabrikule a.-s. „Port-Kunda“, Virumaal, ühe „Unidanveski“ jahvatuskemahastuoks Taanist 9 860 kr. väärt.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

■ S. Katz'ile, Tallinnas, Tartu m. 81 asuvas saapapealsetöökajas töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid 2 h. j. Valmistatakse igasugu jalanõudepealseid.

■ E. Glaudan'ile, Tallinnas, Kopli 40 kartonaaž- ja paberossiketaksetööstuse „Georgi“ hoone ümberehitamiseks ja ettevõtte sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 17 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 8,5 h. j. Valmistatakse igasugu kartonaažtooteid ja paberossikesti.

■ A.-s. „Kemikaalile“, Järvamaal, Mustjõe raudteejaama juures hapnikutehase ehitamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 10 töölit. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 57 h. j. Toodetakse hapnikku gaasi näol puhtusega kuni 99,5%.

■ A. Loosme, Pärnus, Vilmsi 13 pesemistöökaja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 8 töölit. Jõuandjaks 2,5 h. j. elektrimootor. Peseb pesu ja puhastab rõivastusesemeid keemiliselt.

LAEVANDUS

TEISED SADAMAD NOVEMBRIS. — OTHER HARBOURS IN NOVEMBER.

Teisesse sadamaisse (peale Tallinna) tuli novembris laevu mahu järgi 39 533 net-regtn eelmise kuu 45 017 net-regtn vastu, vähenemine 13,6%.

Kaubavedu laevadel novembris oli elavam eelmisest kuust. Kaupade läbikäik kõigis sadamais ulatus novembris 22 838 tn-ni eelmise kuu 17 749 tn vastu, suurenedes 28,6%.

Kaupade läbikäik kasvas väljaveo arvel välisriigesse, nimelt läks Pärnu ja Jaagurahu sadamast novembris enam kaupa välismaale kui oktoobris. Üldse tõusis väljaveodu välisriigesse novembris 12 167 tn eelmise kuu 6 445 tn vastu. K. a. sissevedu välisriigist oli novembris eelmisest kuust veidi suurem, ulatudes 3458 tn oktoobri 2 512 tn vastu. Kaubavedu rannasõidus jäi novembris väiksemaks eelmisest kuust. Läbikäik rannaveos oli 7 213 tn, eelmisel kuul 8 792 tn.

K. a. 11 kuu veod olid suuremad kui samal perioodil aasta varem:

	11 kuud 1936	11 kuud 1935
Välisõidus:		
sisse	19 904 tn.	17 603 tn.
välja	145 815 „	143 568 „
Rannasõidus:		
sisse	85 605 tn.	23 689 tn.
välja	54 294 „	56 450 „

Reisijaid tuli kõigisse sadamaisse novembris arvult 5 500 ja sama palju väljus. Reisi-jateliiklus toimus rannasadamate vahel. Välisriigesse läks meilt laevadega ainult 4 isikut ja sealt tuli 5 reisijat.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

LÖPPEVAL AASTAL

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võikaubanduse läbikäigu kujunemine maailmaturul toimus k. a. esimesel kolmel veerandil madalamal tasemel eelmisest aastast. Pakkumise vähenemise ja ostjaskonna majandusseisundi paranemise tõttu kujunes ka võihind aasta keskmiselt paremaks. Võituruseisund osutus aasta esimesel poolel soodsaks, kuna aasta viimaseil kuul ilmnis võihindade liikumises ebakorrapärasusi, kusjuures ka võihindade tase kujunes madalamaks m. a.-st.

Võihindade liikumine Inglises toimus k. a. septembrini kõrgemal tasemel kui m. a. Meie võihind Inglises juulis oli juba ligi 30% kõrgem kui m. a. samal kuul. Ka mais, juunis ja augustis oli võihinna tase tunduvalt kõrgem m. a. samust kuist. Septemrist peale toimus aga võihinna liikumine madalamal tasemel kui m. a. Aasta keskmiselt saime Inglisest siiski 10% võist enam hinda kui m. a. Samuti esines ka Saksast saadav hind täielikult meie eksportvõihinna noteeringus, mis tõttu meie eksportvõi keskmine hinnanoteering oli k. a. ligi 14% kõrgem kui m. a.

Rasvainete puudus, normaalne võipakkumine ja majandusseisundi paranemine maailmas mõjus soodsalt võituruolukorra kujunemisele. Kuid k. a. viimasel veerandil ilmnis võihindade lõdvenemine, mille põhjusi on õieti mitmeid — otseseid kui ka kaudseid.

Teatava kaudse põhjusena võihinna langetamisel märgitakse võihinna kindlustamist Uus-Meremaal. Sel puhul deklareeritud tootjate vabastamine ebasoovitavast võihinna kõikumisest mõjus inglise äringkondadele, kes on ostnud aastaid Uus-Meremaa võid, teatava etteheitena. Pealegi langes võid (Jürg lhk. 949)

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1936. a. 1. I kuul 20. XII	1935. a. 1. I kuul 22. XII.	1934. a. 1. I kuul 23. XII
	14./XII- 20./XII 1936	7./XII- 13./XII 1936			
VÕI (tonni)					
<i>Butter (tons)</i>	188,2	229,8	10509,3	10672,6	10005,5
Sellest:					
Saksa	102,6	126,2	4489,2	4851,7	3487,5
Inglisse	85,6	78,1	5747,6	5948,7	6331,8
Belgiasse	—	—	—	42,3	15,4
Soome	—	—	—	—	46,4
MUNAD					
(tuh. tk.) — <i>Eggs (1000)</i>	44	—	43743	47888	34890
Sellest:					
Inglisse	—	—	17020	21803	19081
Saksa	44	—	22244	20334	11409
PEEKON					
(tonni) — <i>Bacon (tons)</i>	67,4	8,8	—	2341,7	2572,8
LINA (tonni)					
<i>Flax (tons)</i>	268,2	208,2	2202,7	4901,5	3818,2
Sellest:					
Inglisse	30,7	77,4	3150,7	3286,3	2723,9
Belgiasse	30,3	10,2	272,4	70,3	121,8
Soome	—	—	465,3	193,3	143,2
Saksa	91,8	69,5	1425,1	1112,3	877,6
Prantsusse	25,3	20,3	1652,9	122,0	60,5

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 40.	14/XII	7/XII	%	November		English Nomenclature see No. 40.	14/XII	7/XII	%	November	
	20/XII	13/XII		1936	1935		1936	1935			
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
Teravill, jahu ja kartul											
1. Rukis	14,25	14,25	0	14,25	12,56	70. Searasv, sulatamata	115	120	-4,2	118	82
2. Nisu	24,00	24,00	0	24,00	17,76	71. " sulatatud	140	140	0	139	104
3. Oder, õlle	—	—	—	—	15,00	72. Loomarasv, sulatamata	60	60	0	56	61
4. " sõdda	16,50	16,50	0	16,50	15,00	73. " sulatatud	75	80	-6,2	78	65
5. Kaer	12,75	12,75	0	12,75	10,19	74. Heeringad	55	60	-8,3	60	60
6. Rukkijahu	15,13	15,13	0	15,13	14,48	75. Raimed, värsked	15	15	0	13	18
7. Rukkipüü	21,50	21,50	0	21,50	22,16	76. Kihud, värsked	45	40	+12,5	40	30
8. Nisupüü (kõrgem sort)	45,00	45,00	0	45,00	38,00	77. Ristikhein	6,1	6,1	0	5,9	7,7
9. Kartulid, ekspord	—	—	—	—	—	78. Aasahein	4,9	5,2	-5,8	4,7	6,7
10. " piirituse	2,00	1,90	+5,3	1,94	2,10	79. Põletispuud, kase (m*)	845	845	0	845	810
11. " vabriku	—	—	—	—	1,82	80. " männi	528	528	0	528	528
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.											
Elmasaadused ja kunstvõi											
12. Junst šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,18	Rukis — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
13. Margariin	0,75	0,75	0	0,75	0,75	82. Hamburg (La Plata)	13,64	12,93	+10,6	11,21	7,37
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	42,13	42,13	0	42,23	42,75	83. Chicago	16,39	14,68	+11,6	13,11	7,12
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	2,50	84. Winnipeg	14,99	12,74	+17,7	10,36	6,98
16. " Saksas	2,50	2,50	0	2,50	2,50	Nisu — (kr. kv.)	—	—	—	—	—
17. " Inglise	—	—	—	—	2,50	85. Hamburg (Manitoba I)	20,00	19,21	+4,1	17,40	14,16
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	45,63	86. Liverpool	18,77	17,87	+5,0	15,96	12,09
19. Tee, Or. Pek., Tseilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	6,75	87. Chicago	18,41	17,22	+6,9	15,79	13,08
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,68	4,68	0	4,68	4,68	88. Winnipeg	19,73	15,44	+23,3	14,38	11,48
21. Heeringad, S. Maties (tünn)	48,50	48,50	0	48,50	38,50	Mais — (kr. kv.)					
22. " Matius	52,50	52,50	0	52,50	42,50	89. Chicago	15,73	15,73	0	14,93	8,50
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	37,00 ²⁾	37,00 ²⁾	0	37,00 ²⁾	40,00	Piima lahtiselt Tallinn (snt. lt)					
24. Tsement (tünn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,45	6,45	90. I v. piimakauplustele	12	12	0	12	11
25. Lubi	2,77	2,77	0	2,77	—	91. I v. piimatööstustele	11	11	0	11	9,5
26. Tseinkvalge (kg)	0,43	0,43	0	0,42	0,45	92. II v. piimakauplustele	11	11	0	11	9,5
27. Ooker	0,23	0,23	0	0,23	0,21	93. II v. piimatööstustele	9,5	9,5	0	9,4	8,3
28. Värnits	69,50	69,50	0	69,50	71,25	Või (snt. kg)					
Metallid											
29. Raud, sordi	15,00	14,75	+1,7	14,75	14,00	94. Tallinn	131	135	-3,0	148	141
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00	95. Kindlustatud hind	180	180	0	170	160
31. Inglise	485,00	485,00	0	465,62	491,25	Londonis.					
32. Seatina	50,00	50,00	0	46,87	48,50	96. Taani	208	209	-2,9	217	222
33. Vaskplekk, punane	175,00	167,50	+4,5	161,25	185,00	97. Eesti	—	—	—	—	—
34. " valge	150,00	150,00	0	143,75	180,00	98. Läti	—	—	—	—	—
35. Tseinkplekk	70,00	70,00	0	69,50	67,50	99. Leedu	—	—	—	—	182
Riie ja nahk											
36. Puvillaneriie, hjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	100. U-Meremaa	—	10 ³⁾	—	—	186
37. " mitkai	0,42	0,42	0	0,42	0,42	Manchesteris.					
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	101. Taani	188	209	-5,8	228	226
39. " Am. nah. I. s.	2,50	2,50	0	2,50	2,50	102. Eesti	178	182	-2,2	187	192
Kütteained, õlid jne.											
40. Kivisüsi, auru, Newcastle	2,70	2,70	0	2,68	2,55	103. Läti	178	182	-2,2	187	191
41. " sapa	2,80	2,80	0	2,80	2,75	104. Soome	180	198	-4,6	204	210
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,80	105. Rootsi	187	194	-3,0	205	219
43. Turvas	0,90	0,90	0	0,90	0,83	Berliinis.					
44. Põlevkivili	4,60	4,60	0	4,60	4,60	106. Saksas margivõi	351	351	0	351	356
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,25	107. Pean meireivõi	343	343	0	343	343
46. Petroleum, Vene ja Am.	12,00	12,00	0	12,00	10,85	108. Meireivõi	332	332	0	332	337
47. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,26	0,26	0	0,26	0,26	109. Kopenhaagenis. — Taani	152	162	-6,2	178	178
48. " Kiviõli "Estoln ⁴⁾ (lt)	0,29	0,29	0	0,29	—	Peelkon. (snt. kg)					
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukkijahu	15,0	15,0	0	15,3	14,5	110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	82 ²⁾	82 ²⁾	0	84	82
50. Sepikujahu	23,0	23,0	0	23,0	23,0	111. " 65,5—59,5 " " "	77 ²⁾	77 ²⁾	0	79	57
51. Manns	50	50	0	50	43	112. " 72,5—75,0 " " "	73 ²⁾	73 ²⁾	0	75	58
52. Kartulijahu	28	32	-12,5	32	28	Londonis (kõrgem not.)					
53. Kartulid	3,2	3,5	-8,6	3,3	3,4	113. Taani	164	164	0	160	151
54. Suhkur	43	44	-2,3	44	44	114. Eesti	152	152	0	148	136
55. Sool	5	5	0	5	4	115. Läti	152	152	0	148	138
56. Piim, II valik	12	12	0	12	11	116. Leedu	152	152	0	148	138
57. Lauavõi	180	180	0	180	174	117. Rootsi	157	157	0	158	142
58. Kõõgivõi	165	165	0	168	158	118. Iiri	169	169	0	162	153
59. Koor, rõõsk (liiter)	110	110	0	110	108	119. Poola	162	162	0	148	135
60. " hapu	109	109	0	109	109	Lina — Võru-Palseri.					
61. Kanamunad (paar)	13	17	+5,9	14	13	120. Ristna (R)	115	116	-0,9	114	125
62. Sealiha, keeduliha	85	85	0	88	69	121. Hoffsdreiband (HD)	106	107	-1,0	105	116
63. " praeliha	95	95	0	89	69	122. Dreiband (D)	97	98	-1,0	96	107
64. Loomaliha, supiliha	50	45	+11,1	46	42	123. Ordin.-dreiband (OD)	83	89	-1,1	87	96
65. " praeliha	65	65	0	67	60	124. L. ordin.-dreib. (LOD)	79	80	-1,2	78	86
66. Vaskaliha, esim. veer.	60	60	0	56	52	125. Takuprakk (H)	70	71	-1,4	69	73
67. " tag.	75	70	+7,1	70	62	Mujal Eesti.					
68. Lambaliha, esim. veer.	55	55	0	60	41	126. Ristna (R)	113	114	-0,9	112	123
69. " tag.	60	60	0	65	48	127. Hoffsdreiband (HD)	104	105	-1,0	103	114

¹⁾ fr. Rakvere; ²⁾ 21./XII—27./XII; ³⁾ 14./XII—20./XII; ⁴⁾ ühes teedemaksuga; ⁵⁾ „Silikaat“; ⁶⁾ paberkotis.

hinna kindlustamise moment võihinna tõusu- perioodi. Viimase asjaolu tõttu jäid suur- ärid võlostudel tagasihoidlikeks, mis soodus- tas võituruseisundi lõdvenemist seetõttu, et euroopa karjamajandusmaist oli võipakku- mine septembrist alates võrdlemisi suur. Ku- na ilmade jahenemisega vähenes võipakku- mine, näis, et võiturul ilmnenud loidus lähe- neb iseendast. Tegelikult aga kujunes olu- kord siiski teiseks. Võituruseisundi lõdven- dajaks tuleb pidada kaudselt ka rahaväärin- gute ümberhindamist kuldvaluutamais, eriti Hollandis. Rahavääringu ümberhindamise tagajärjel suurenes Hollandi võistlusvõime võiturul, mistõttu pakuti võid Hollandist tun- duvalt odavamalt kui teisist maist. Et Ing- lises olid võitagavarad suuremad kui m. a., mõjus Hollandi pakkumine ka teiste maade võihindade liikumisele ebasoodsalt.

Kuigi võihindade tase oli välisurul kõr- gem, oli meie võieksporit k. a. esimese 11 kuu jooksul 10 076 tn, s. o. ligi 2% madalam, võrreldes eelmise aasta sama ajaga. See- juures võib üksikute kuude väljaveos panna tähele tunduvat erinevust. Või väljavedu oli väiksem mais 20% ja oktoobris 42% ning suurem juunis 27%, novembris 31% ja sep- tembris 46% kui l. a. samul kuul. Teisel kuul on erinevus väljaveokoguseis väiksem.

Kogu k. a. või väljavedu kujuneb aga m. a. väljaveost suuremaks. Siseturu-või- hinna reguleerimise otstarbel jättis „Võieks- port“ varemil kuul osa võid ladudesse, mida müüakse tarvitajale odavamalt kindlustatud võihinnast. Viimase asjaolu tõttu saadavad

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturg Inglises oli k. a. tunduvalt stabiilsem kui varemil aastail. Peekoni sisseveo piiramise süvenemisega Inglises ku- junesid peekonihinnad tunduvalt kõrgemaiks kui m. a. Allpool l. a. taset olid peekoni- hinnad ainult aasta teisel veerandil. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering kõikus 79 —93 š vahel per tsntn 75—92 š vastu eel- misel aastal. Aasta keskmine noteering tõu- sis ligi 85 š-le 82 š vastu l. a. Seega kõve- nesid hinnad keskmiselt 3 š ehk ligi 4%.

Veel suuremas ulatuses kõvenesid pee- konsigade noteeringud tingitud elavast elus- sigade ekspordist. Peekonsigade noteerin- gute liikumine aastaveerandite järgi:

piimainhingud värskel või kõik eksportimi- seks. Kuna ühtlasi ka võitoodang on tõus- nud, suureneb „Võieksportile“ kokkuvõetud võikogus detsembris umbes 30%, mille taga- järjel ka võieksporit kujuneb k. a. suuremaks m. a.-st.

Võihinna tõstmisele, s. o. välisurur sisse- töötamisele, pandi meil k. a. eriti rõhku. Meie võile parema mineku kindlustamiseks võeti võimalmistuse alal ette suuremaid üm- berkorraldusi. Kõik piimatalitused ositati edasiseks võimalmistusrühmadesse. Võival- mistamise suhtes valmistatakse võid kol- mes rühmas, et rahuldada meie peamiste väljaveoturgude nõudeid. Tähtsamad või välisururud olid senini Saksa ja P.-Inglise, kuhu võid läks peagu võrdseis koguseis. Et või suhtes on mõlemal turul erinõuded, piü- takse ka vastavalt valmistada võid. Kol- mas rühm piimatalitusi jäi seega peale ni- metatud kahe suurema turu kõrval muude turgude varustajaks.

Säärase korraldusega loodi eeldusi pare- ma ja ühtlasema turunõudeile vastava või valmistamiseks.

M. n. jätkus võihinna nõrgenemine Ing- lises. Eesti võihinnaks noteeriti Manches- teris 99—101 š cwt, s. o. 2 š cwt-lt vähem eelmise nädala noteeringust. Saksast saadav hind jäi endiseks. Vastavalt hindade liiku- misele ja väljaveetud võikoguste vahekor- dade kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõihinnaks 131 snt kg franko saatejaam. Turutendents vaikne.

	1936	1935	Tõus %-des
I veerand	64 s.	55 s.	16,4
II „	73 „	57 „	28,1
III „	91 „	64 „	42,2
IV „	85 „	66 „	28,7
Aasta-keskmine	78 „	60 „	30,0

Peekonsigade noteeringud olid kogu aasta läbi tunduvalt kõrgemad kui m. a. Esimese sordi peekonsigade noteeringu aasta-keskmine tõusis 78-le kg 60 s vastu eelmisel aastal. Seega kõvenesid peekonsi- gade hinnad k. a. keskmiselt 30%.

Peekonsigade eest maksid eksporttapa- majad k. a. 1 milj. kr. enam kui m. a. Aasta jooksul tapeti eksporttapamajades 85 000

signa 114 000 sea vastu m. a. Seega langes tapetud signade arv k. a. 29 000 sea võrra. Kuid seevastu suurenes elussignade eksport 20 000 sea võrra. Seega langes signade arvuline läbikäik eksporttapamajades ainult 9 000 sea võrra, mis tõenäoselt oli tingitud signade arvulisest vähenemisest k. a. Teatavasti kahanes signade arv k. a. 45 000 sea ehk 15% võrra.

Meie peekonikvoote vähendati k. a. jooksul 2500 tsntn ehk sea võrra. Meie aasta peekonikvoote Inglises langes 39 000 tsntn-le 41 500 tsntn vastu m. a. või 48 000 tsntn vastu 1934. a. Seega oli peekonikvoote piiramine Inglises k. a. tunduvalt väiksem kui m. a. Peekoni sissevedu Inglisse langes 10 kuu jooksul 5,4 milj. tsntn-le 5-8 milj. tsntn vastu m. a. Sissevedu kahanes seega 7% ehk 0,4 milj. tsntn.

K. a. jooksul veeti välja peekonit 2 300 tn ligi 3 milj. kr väärtuses 2 438 tn vastu eelmisel aastal 3 milj. kr väärtuses. Seega kahanes väljavedu koguselt 5%, kuid väärtuselt saime võrdse summa välisvaluutat. Teisile turgudele saadeti soolatud ja värsket sealiha 330 000 kr väärtuses, peamiselt Rootsi, Belgiasse ja Norra.

Elussignade ekspordi laienemisega ületab elussignade ekspordi väärtus esimest korda väljaveetud peekoni väärtuse. K. a. jooksul eksporditi 48 400 signa 4,2 milj. kr väärtuses, kuna m. a. veeti välja ainult 28 800 signa 2,6 milj. kr väärtuses. Seega suurenes väljaveetud kogus ligi 20 000 sea võrra 1,6 milj. kr väärtuses.

Väljaveo suurenemine toimus peamiselt

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Lihakaubandus kujunes tänava põllumehe kui tootja seisukohalt rahuldavaks.

Rahuldava heinakasvuaasta, karjamajanduse seisukohalt tasuva võihinna kindlustamise ja soodsahinnalise ostujõusõõda saamise tagajärjel ei turustatud tänava lüpsikõlblikke lehmi, vaid ainult igaaastast lüpsikarjapraaki. Selle mõjul langes tapaveiste arv võrreldes eelmise aastaga 6%.

Tapaveiste hinnad paranesid aasta keskmiselt eelmisest 20%. Veiselihahinna ühtlasemaksmuutmiseks ja ka kõrgenemiseks aitas palju kaasa kodustapetud veiseliha tu-

Saksa turu arvel, kes signade arvulise tagasimineku tõttu oli sunnitud jätkama elussignade sissevedu suuremas ulatuses. K. a. kümne kuu jooksul vedas Saksa sisse ligi 300 000 signa. Sellest varutas Taani ligi 40%, Läti 22%, Poola 15% ja Eesti 9%.

K. a. jooksul vedasime Saksa 32 400 signa 3 milj. kr väärtuses 16 500 sea vastu eelmisel aastal 1,4 milj. kr väärtuses. Seega suurenesid mahutusvõimalused Saksa kahekordselt.

Meie elussignade vanem ostja NSVL, kuhu väljavedu kestab pidevalt juba kolmas aasta, langes Saksa turu esilekerkimisega teisele kohale. NSVL-u veeti k. a. 16 000 signa 1,2 milj. kr väärtuses 12 300 sea vastu m. a. 1,2 milj. kr väärtuses.

Kogusummas veeti k. a. välja:

Elussigu	48 400 signa	4,2 milj. kr.	väärtuses
Peekonit	2 300 tn.	3,0 " "	" "
Sealiha	430 "	0,3 " "	" "

7,5 milj. kr. väärtuses

Võrreldes m. a. suurenes elussignade ja sealiha väljavedu väärtuselt 1,5 milj. kr ehk 25% elussignade arvel.

Veel suuremas ulatuses on võimalik turustada elussigu tuleval aastal, s. o. 50.—55 000 signa 48 000 sea vastu 1936. a. Kuid välisurgude nõuded on kaalu suhtes tuleval aastal tunduvalt suuremad. Nõutakse hästiniinumatud signu eluskaaluga vähemalt 130 kg. Seega tuleks seakasvatatajal 1937. a. kasvatada iga peekonsea kohta üks hästiniinumatud pekisiga.

ruletoomise keeld, mis halvas eelmisel aastal oma juhusliku pakkumisega suurimal määral turukonjunkturi, sest kodustapetud liha turustajad olid rõhuvases enamuses maaparitsnikud. M. a. keskmiselt maksusid pullid eluskaalu alusel 23—26 s kg, k. a. 25—28 s kg.

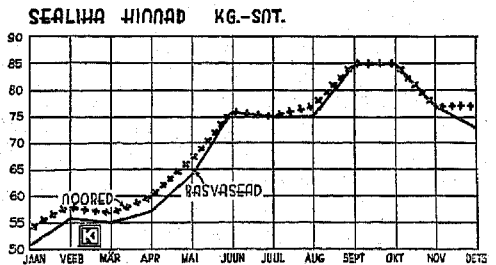
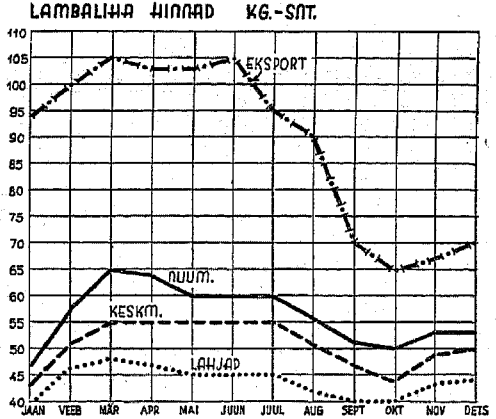
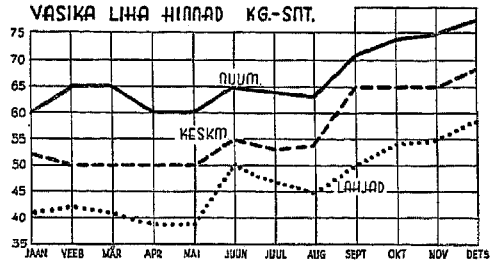
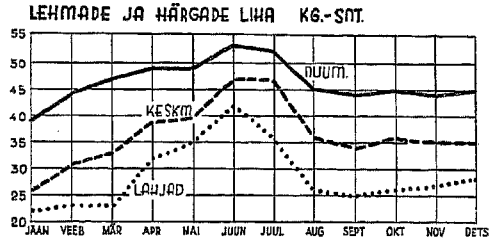
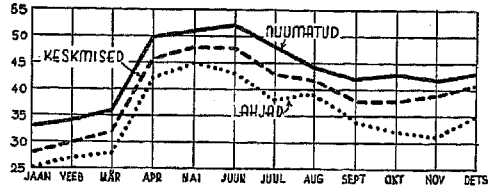
Madalaim tapaveiste hindade tase oli jaanuaris, septembris ja oktoobris. Aasta algul madalad veiselihahinnad kaldusid aga jaanuarist peale pidevale tõusule ning tendents püsis ühtlasena märtsist septembrini, s. o. stigismüügi-hooaja laatade alguseni.

Sept.-okt. nõrgenesid veisehinnad laatade pakkumise mõjul eluskaalu kg-it kuni 4 s ning tõusid taas normaalseisu novembri teisel poolel detsembrist algava ekspordi elavuse tõttu. Veiselihaekspordist on nimetamismäärat lihaeksport Soome ja väiksemal määral ka Rootsi. Soome turustati väiksemate pullide ja mullikate ning Rootsi ainult heas rammususes suuremate pullide liha. Läänud sügisel saadeti väiksemal määral Soome ka elustapaveiseid, kuid lõppes peatsest kõrge tolli maksmise tagajärjel.

Vasikalihahinnad püsisid kogu k. a. võrdlemisi stabiilseina. Vasikate pakkumise peahooajal — märtsist mai lõpuni — vältis hindade nõrgenemist suuremal arvul vasikate ostmine „Estonia Eksporttöpmaja“ konservide valmistamiseks. Nov. ja det., mil turustati ka vasikaid ekspordiks Rootsi, tõusid vasikalihahinnad võrdlemisi kõrgele, 70—80 s kg, m. a. samal ajal 60—68 s kg. Aasta keskmiselt maksusid tapetud vasikad ühes nahaga vastavalt rammususele 40—66 s kg (31—54). Vasikalihahinna tõus tänavu seega 20—25%.

Lambalihahinnad püsisid aasta algusest augustini väga ühtlased ja rahuldavad ning seda peamiselt ekspordi mõjul. Augustis katkes ootamatult Rootsi majanduspoliitilisi motiveel suurem lambalihaeksport. Mõni nädal hiljem avanes ta küll uuesti, kuid juba kuni kümme korda väiksemas koguses ning maksustatud kõrge litsentsimaksuga. Vaatamata ekspordi kitsaile oludele ei kujunenud tänavu lammaste pakkumine sügisel suureks, sest põllumehed tarvitasid talus peretoitlustamiseks suuremal määral odavamat lambaliha, kuna tavaline talupere toit realiseeriti sealihahinnade kõrgete hindade mõjul. See omatarvitus reguleeris niivõrd turgu, et ekspordi pidurdamisel kardetud lambalihahindade suur langus jäi tulemata ning püsisid siseturul aasta teisel poolel küllaltki rahuldavad lambalihahinnad. Aasta keskmiselt ületavad tänavused hinnad eelmise aasta taseme 20—25% ulatuses. Aasta teisel poolel nõrgenesid siseturu hinnad esimesest poolaastast vaid 3 s kg-it. Küll nõrgenesid suuremal määral aga ekspordilambalihahinnad eeltoodud asjaolude mõ-

PÖLLUTÖÖKOJA ALALISE ELUS-TAPALOOMADE JA LOOMALIHA TURUL 1935 a. NOTEERITUD KESKMISED LIHAHINNAD
PULLIDE LIHA HINNAD KG-SNT.

jul. Nii maksus eksportlambaliha aasta esimese poole keskmisena 95—100 s ning teisel poolel 71—76 s kg, s.o. nõrgenemine 24%.

Sea liha hinnad tõusid aasta algusest kuuni lõpuni. Jaanuaris maksusid tapetud sead 46—52 s kg, okt. lõpul 79—85 s kg.

Aasta keskmiselt maksusid tapetud sead 64—70 s kg (eelmisel aastal 41—45 s kg. Sealihahinna tõus on k. a. seega 36%. Eeltoodud suurt hinnatõusu põhjustas sigade suurem eksport peale peekoni Saksa ja NSVL-u.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

K. a. oli võrdlemisi soodus meie muna-kaubandusele. Hindade liikumine väliturul toimus kõrgemal tasemel kui m. a., mille tagajärjel saime ka eksportmunadest kõrgemat hinda. Munaturuseisundi paranemisega on tekkinud huvi kanakasvatuse arendamise vastu, mida näitab kujukalt ka kanade arvuline tõus. Sulgloomade arv jõudis k. a. rekordtasemele, s. o. 1 248 000 tk-le.

Kuigi kanade arvulise tõusuga suurenes ka meie kanamunade tootang, oli munade väljavedu k. a. siiski väiksem kui m. a. K. a. eksporditi meil mune 43 698 000 tk eelmise aasta 48 012 840 tk vastu, vähenedes seega koguselt 10%. Seejuures oli väljavedu üksikül kuil tunduvalt erinev eelmise aasta vastavate kuude väljaveost. Enamikul kuil võime märkida vähenemist, kuna mais ja septembris oli kanamunade väljavedu suurem kui m. a. Eriti tunduv vähenemine ilmnis aprillis, kuna ebasoodsate tootmistingimuste tõttu kujunes munatootang väikeseks. Selle tagajärjel eksportisime aprillis üle 2,5 milj. muna vähem kui m. a. samal kuul. Järgnevatil kuil kujunes tootmine normaalsemaks, kuid siseturul kõvenenud toitainete hinnad soodustasid hästi munade realiseerimist, mistõttu munade väljaveo vähenemist aprillis ei suudetud enam parandada.

Kanamunade kvaliteedi parandamiseks kõvendati k. a. väljaveo kontrollmäärust. Selle tagajärjel kokkuostetud munadest läks enam siseturule kui varem aastail. Viimast asjaolu mõjustas tootjate teadlikkus pidevast sesoonsesst munahinna paranemisest aasta teisel poolel, mille tagajärjel hoiti muna müümata kauem, kui seda võimaldanuks munade kvaliteet. Ka eksportõride munade kokkuostutaktika suure võistluse tõttu ei mõjunud senini kanamunade kvaliteedile kuigi hästi. Kuna siseturul toitainete hinnad näitasid tõusu, võidi realiseer-

rida ka suuremaid koguseid mune, ilma et see kutsunuks välja hindade nõrgenemist.

Meie kanamunaturgudeks olid senini peamiselt Inglise ja Saksa. Viimase osatähtsus väljaveetud munakoguste sihtmaana on jäänud viimaseil aastail maha Inglise. Sisseveo piiramine kontingentide, tollide jne. näol vähendas meie kanamunade väljavedu Saksa. Kuigi meil on tuleval aastal võimalik eksportida Saksa umbes 34 milj. muna, on see meie areneva kanakasvatuse juures siiski veel väike kogus tuleviku seisukohalt. Seetõttu peame paratamatult hoolitsema selle eest, et meil edaspidi oleks turustamisvõimalusi ka teistel turgudel ja seda eriti Inglise.

Kuigi Inglise on pandud viimaseil aastail rõhku kanakasvatuse arendamisele, ei ole saavutatud veel tähelepandevaid tulemusi. K. a. kanade arv on ligi 2% väiksem kui m. a. 1934. a. saadik on kanade arv Inglise langenud 8%. Seega ei näi kanamunade sisseveo kitsendamiseks olevat küllalt mõjustavaid tegureid kanakasvatuse lafendamise näol. Seejuures peab aga nime-tama, et kanakasvatuse tulundusseisundi ja eriti munade turustamise alal on saavutatud Inglise siiski tulemusi. Viimaseist korraldusist munakaubanduse ratsionaliseerimise alal tuleb märkida uusi kaaluklasse, mis hakkasid kehtima 1. IX.

Munakaubandus maailmaturul on k. a. suurem eelmisest aastast. Maailma tähtsamale munaturule, Inglise, veeti k. a. esimese 10 kuu jooksul 22% mune enam kui m. a. Samuti on suurenenud ka munade sissevedu Saksa ja seda eriti aasta teisel poolel. Vaatamata pakkumise suurenemisele tõusis hindade tase kõrgemale eelmisest aastast, millest nähtub, et munade tähtsus toitainena suureneb uuesti majandusseisundi paranemisega.

Kuna väliturul oli hindade tase alla siseturu hindu ning meil mune vähe, jäi eksport detsembri algul seisma. Seega piirduv meie kanamunade kaubandus ainult siseturuga, arvatavasti kuni märtsi-aprillini.

Detsembri keskel maksusid kanamunad väikemüügil.

Tallinnas	15—18 s. paar	Pärnus	15—16 s. paar
Tartus	12—16 „ „	Viljandis	13—16 „ „
Valgas	17 „ „	Rakveres	16—17 „ „
Narvas	17 „ „	Kuressaares	14—15 „ „

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimaga värvustamine.
Supplying with Milk.

Meie linnade ja alevite piimatourukorralduse tähtsam alus — piimaseadus — mis ositab meie piimad siseturul liikidesse, kehtib veel alla kahe aasta.

Selle aja kestel on selgunud uue seaduse ja selle määruste elulikkus või mittevastavus. Uue piimaseaduse nõuded parandasid kahtlemata müügituleva piima kvaliteeti. Lahendamata on aga teatud määral turustamisküsimus. Talupidajail, kes on suutelised tootma paremat piima, ei ole õnnestunud saada oma hoole ega vaeva tasuks kõrgemat hinda ning seepärast on vähenenud I valiku rööskpiima tootjate majapidamiste arv. Kui pärast piimaseaduse ja selle teostamise määruste kehtimahakkamist sai Tallinna piimaga varustajaist 80 talu esimese valiku rööskpiima tootmise ja müümise load, on praegu järel vaid 40 majapidamist. Need majapidamised turustavad oma I valiku piima peamiselt piimatööstuste kaudu, kust see läheb müüjile villitult pudelisse. Tallinnas on vaid üksikuid kauplusi, kus müüakse lahtiselt I valiku rööskpiima. Otse turustavad oma I valiku piima veel mõned majapidamised haiglaile ja söögimajadele.

Teisis linnades läheb mõnel pool I valiku rööskpiima enam kui Tallinnas. Tartus arvestatakse, et 15% kogu müügitoodavast piimast on I valik, kuna Tallinnas müüakse seda tublisti alla 10%. Praegu on Põllutööstusministeeriumi andmel I valiku rööskpiima tootjaid majapidamisi, kes turustavad oma piima I valikuna, Tallinna ümbruses 40, Tartu 15, Narva 10, Pärnu 4, Viljandi 3, Rakvere 2, Põltsamaa 3, Võru 2, Valga 2, Petseri 1, Kuressaare 1 ja Türi 1. Teiste linnade ümbruses ei ole I valiku rööskpiima tootjaid. I valiku piima toodavad enamuses suuremad majapidamised. Lastepiima on müügil ainult Tallinnas (kolmelt tootjalt).

Siseturul liikvelolev tähtsam piimaliik on II valiku rööskpiim. Selle väärtus on

viimaseil aastail palju paranenud. Nii oli Tallinnas võetud piimaproovidest tehtud analüüsidel alaväärtuslikku 1935. 7,9% 1934. a. 9% vastu. 1926—30. a. keskmiselt oli kõlbmatuid proove 25,4%. Rasvaprotsendi suhtes oli 1935. a. alaväärtuslikku 3%, eelmisel aastal 7,1% ja 1926-30. a. keskmiselt 14,6%. 1936. a. kokkuvõtted on veel tegemata, kuid alaväärtuslike proovide kogus on veelgi vähenenud võrreldes eelmise aastaga.

Üldiselt jätab II valiku piima väärtus palju soovida ja rikub seetõttu usaldust meie piima vastu. Kuna elu on näidanud, et kehtiv piimaseadus vajab mõnes osas revideermist, siis teostab Põllutööstusministeerium praegu uurimist Tallinna ümbruse loomatervishoiu- ja piimatootmistingimuste olukorra selgitamiseks. Mõnel pool vastab piimatootmine täiesti nõudeile, kuid on ka palju majapidamisi, kus karjapidamine ja piimaga ümberkäimine on veel algeeline.

Ka linna kaupmeeskond teeb praegu püüetusi piimaväärtuse säilitamiseks müümise kestel. Seniste korralduste järgi müüdi piima kaupluses eriruumides. Suvel olid aga ruumid kuivad ja talust jääkeldreist toodud piim soojenes, riknes ja hapnes kiiresti. Nüüd I. VI 37. hakkab kehtima määrus, mille järgi tuleb piimakaupluses hoolditada piimajahtumise eest. Tulevad seada kauplusesse jäävanid või jahutuskapid. Praegu on eeltööd käimas jahutuskappide muretsemiseks ning jää hankimiseks.

Piimahinna noteerimised.
Milk Price Quotations.

Piimahindu üksikute liikide järgi noteeritakse igal esmaspäeval Börsikomitee juures, I ja II valiku röösk-

piima hinda lahtiselt müügil piimakauplusele ja -tööstusile. Laste ehk erivalikupiima hinda ei ole seni noteeritud (see maksab Tallinnas väikemüügil ca 30 s). I valiku rööskpiima noteeringust omab peatahtsust piimatööstusele mineva piima hind. Lahtiselt otse

kauplusile või teisile tarvitajale mineva I valiku rõõskpiima noteerimine võiks jääda ka ära, sest seda piima tuleb vähe müügil, kuid selle müügil (söögimajadele, haiglale) on piimahinna lepingud sõlmitud noteeringu alusel ja seepärast on noteerimine tarvilik. Kauplusile tuleva II valiku rõõskpiima hinna noteerimine ja informatsioon on andnud parimaid tulemusi. Enne noteerimist, mõni aasta tagasi, oli Tallinna linna üksikutes osades hinnavahe tihti 2—3 s. Nüüd on saadud noteerimise ja informatsiooniga nii kaugele, et üle linna makstakse võrdset hinda. II valiku piima hinna noteeringul, mida müüakse piimatööstusile, on piimahinnaks Tallinnas koha peal makstav hind, kuna piimatööstused, kes võtavad maal külades piima vastu, maksavad sellest veokulu võrra vähem.

K. a. tõusis piimahind siseturul. Tallinnas oli 1935. a. keskmine hind väikemüügil 9 s l, tänavu 11 s l.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Pärast maailma-teraviljaturul valitsenud kriisi sügavseisu on möödunud aasta järjekorras neljas, mil on tegemist üldise turuolukorra lähedamaks muutumisega ja hindade paranemisega. Kriisi esilekutsunud tagavarade kuhjumine tootjais mais ning omatoodangu tõstmine võimalikult tarviduse piiresse sissevedajais mais viisid turu olukorda, kus kadus normaalne pakkumise ja nõudmise vahekord. Ülemere-tootjate maade järjekindel toodangu nõrgenemine, millises konjunktuurist tingitud sihikindla kasvatus vähendamise kõrval omab erilisel loodustegureist tingitud toodangu tagasimineku P.-Ameerikas, tõi uuesti tagasi intensiivseil kasvatusaastail akkumuleerunud tagavarades järjekindlat vähenemist ja normaalse pakkumise-nõudmise vahekorra. Turuolukorra stabiliseerimisel tuleb pakkumispinge suhtes pidada m. a. eriti soodsaks. Tänavune madal nisutoodang ei kata aasta-tarvidust, seega puuduv osa, 32 milj. kv., tuleb katta vanust tagavarust, mille tagajärjel langeb tagavaraksolev kogus tänavuselt 67 milj. kv-lt tuleks uue lõikusaasta alguseks 35 milj. kv-le, s. o. tasemele, mis on isegi madalam kriisieelseist nor-

Müügil piimatööstustele on hinnavahe 1½ kuni 2 s.

M. a. samal ajal oli meil piim odavam kui kuski mujal maailmas. Praegu on Riias piim odavam kui meil, mis on tingitud läti rahakursi ümberhindamisest. Teiste riikide siseturuhindadega on jäänud vahekorrad endisiks või paranenud meie hinna kasuks.

Piima kui väärtusliku toitainet tutvustamiseks ja piimatarvitamise tõstmiseks korraldas selgitustööd piimapropagandatoimkond. Kevadel korraldati piima-propaganda päevi, milledest osavõtt oli väga elav. Erilist rõhku piimapropagandal on suunatud koolidele. Samuti esines piimapropaganda-toimkond piimaväljapanekutega kõikides linnades toimetunud põllumajandusnäitusil ja kevadel Tallinnas peetud toitlusnäitusel. Selgitustöö hakkab kandma vilja, meie piimatarvitus linnades on tõusmas.

maalaastate tagavarade tasemest.

Keskmiised hinnad maailmaturul olid kõrgemad 1935. a.-st ja tõusid tasemele, mis ületasid kriisi sügavseisuaasta (1932) keskmise hinna rukkil ja nisul ligikaherkordselt, kuna söödaviljade tõus on veelgi suurem ja ulatub üle 2½ korra kõrgemale madalseisutasemest. Hindade käik läbi aasta ei olnud ühtlane: aasta esimest poolt iseloomustab juba 1935. a. sügiskuil algustsaanud hindade langus, mis saavutas sügavseisu juuni algul. Aasta teine pool on täielikult tänavuse ebaõnnestunud saagi elteadete kui ka üksikuis riiges esinenud kursimuutuste mõju all ja hinnad liikusid senini tõususuunas, saavutades viimase noteeringuga peale kriisiaja kõrgseisu. Eriti silmatorkav on aasta esimese ja teise poole hindade lahkunine rukkil ja maisi juures, kuna vahe nisu juures on märgatavalt väiksem. Nii oli Chicagos aasta teise poole keskmine hind rukkil 11.67 kr., maisil 14.43 kr. ja nisul 14.91 kr. kv, mis ületab aasta esimese poole keskmise rukkil 4.87 kr. ehk 72%, maisil 4.45 kr. ehk 44% ja nisul 2.19 ehk 17%. Aasta teisel poolel esinenud kiire-

tempolise rukkihinna tõusu tagajärjel saavutati tase, mis oli Chicago noteeringul ligilähedane aasta esimese poole nisuhinnale, kuna Winnipegis, kus nisunoteeringud on üldiselt madalamad Chicago omist, ületas viimane isegi aasta esimese poole keskmise nisuhinna taseme 6%.

Siseturg on meil kaitstud teraviljakasvatuse kaitsega teraviljamonopoli kaudu. Seega on siseturuhindade käik mõjustatud toiduvilja osas teraviljamonopoli ostupoliitikast ja söödaviljadel nõudmise-pakkumise vahekorrist. Riiklikel ostudel makstav hind kalkuleeritakse enamvähem tootmiskulu ulatuses ja kuna viimane sõltub suuresti ha-saagi suuruselt, seega ka kogutoodangust, on toodangu kujunemisel ka toiduvilja osas hindade käiku kindel mõju. Tänavune madal toodang ja üldine majandusolukorra paranemine põhjustas teraviljahindades pidevat tõusu, mis oli tunduv aasta lõppkuul. Suurim hinnatõus esineb söödavilja ja nisu juures, kuna rukkihinna paranemine on väiksem. Nii on suurmüügi alusel keskmiseks rukkihinna 12,88 kr., (m. a. 12.13) nisul 21.16 kr. (m. a. 14.73),

odral 14.83 kr. (m. a. 9.94) ja kaeral 11.80 kr. (m. a. 7.78) kv. Seega ületab tänavune hind l. a. taseme rukkil 75 s. ehk 6%, nisul 6.45 kr. ehk 43%, odral 4.90 kr. ehk 49% ja kaeral 4.02 kr. ehk 51% ja tõuseb tasemele, mis ületab 1930. a. keskmise.

Riiklikul ostul tõusis rukkihind l. a. 13 s-lt tänavu 14 s-le ja nisul 14 s-lt 20 s-le, kuid et hinna määramise ajal oli juba vabaturuhind samal tasemel või mõnes kohas kõrgemgi, olid riigile rukki- ja nisumüügi pakkumistega ja hiljem ka müügikstoodava viljaga tagasihoidlik, mille tagajärjel tänavune ostukogus kujunes väikeseks. Seevastu mõjustas söödaviljahindade käiku peale talude eneste nõudmistele veel kaitsevæe-ost. Kaitsevægi maksis ostu algul nõudeile vastavaist kaertest 10 s. ja otradest 14 s. kg., kuid tõstis vastavaid hindu alates oktoobrist kaertel 12 ja otradel 15 s-le. Hinnatõus kajastus otsekohe suurmüügil ning üksikuil turgudel. Kuigi jäi põllumehel müügiksminev kogus madala saagi tõttu l. a.-st väiksemaks, aitab seevastu kõrgem hind hoida alal rahalisi sissetulekuid teraviljamüügist.

LINATURG. — FLAX MARKET.

1936. a. oli linahindade poolest halvem kui 1935. a. K. a. algas võrdlemisi kõrge linahinna tasemega, kuid juba langustendentsiga, mis kestis esimese poolaasta läbi suveni.

Võrdlemisi madalate hindade ja langevat tendentsi mõjul kevadkuul vähenes k. a. linakasvupind 1000 ha.

Suve läbi seisis linahind madalal, kuid sügisel uue saagi turuletuleku eel hakkas hind taas kerkima. Tõusu pidurdas oktoobris prantsuse frangi ja teiste kuldvallutade langus, kuid oktoobri lõpul tõusis hind jälle, saavutades novembri lõpuks haripunkti, mil Võru-Petseri R noteeriti sama kõrgelt kui k. a. jaanuaris, seega saavutati aasta alguse seis, kuid viimaseil nädalail nõrgenes turg teatud määral.

Šoti turuteadete järgi oli Võru-Petseri R kõrgem hind aasta algul 8. I £ 79, madalaim kesksuvel 20. V alates kuni £ 61 ja aasta lõpuks kõrgem — £ 77.10 inglise tonnilt cif.

Linahindade noteerimiskomisjoni hinnad

k. a. võrreldes m. a. s. kg-lt franko kokkustaja ladu Võru-Petseri R sordi alusel:

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1936	119	110	105	95	92	92	92	96	100	97	114	
1935	132	137	135	130	135	135	125	123	102	116	125	121

Kõrgeim hind k. a. 121 s. kg noteeriti 17. I ja 27. XI ja madalaim 92 s 8. V — 31. VII.

Vahet üksikute linasortide vahel hinnati aasta algul 9—12 s., alanedes kõrgemate sortide poolt madalamate poole, kuid sügisel otustati võtta sordivaheks 9 s. kõikide sortide vahel, mis on lähedasem välisturuhindade sordiskaalale.

Turuhinda noteeriti aasta algul seoses linahindadega nii, et I sordi takku hinnati võrdseks LOD linaga. Kuna aga takuhind ei kõigu alati rööbiti linahindadega, otsustati sügisel noteerida takuhinda iseseisvalt samul aluseil, nagu lina, mille tagajärjel saadi tõsta takunoteeringut. I sordi takuhind ulatus kuni OD lina hinnani. Peale selle noteeri-

takse veel III sordi takku, et saada takuhinda, mis vastaks virritamisel saadud takule.

1935/36. a. linakaubandushooajal 1. X 35 — 30. IX 36 veeti välja 58 053 kv lina ja 12 320 kv takku, kokku 70 374 kv linakiudu, mis on võrreldes 1935. a. saagiga 104 658 kv kiudu normaalne, kuna keskmiselt 30% meie lina-saagist kasustatakse kodumaisis ketrusvabrikuis ja linakasvatataja koduseks tarbeks.

Sortide ja liikide järgi ositus 1935/36. a. linakaubandushooajal väljaveetud lina %:

	Petseri	Võru	Hoffs
R	5,8	1,9	1,6
HD	48,4	38,4	15,5
D	34,9	40,9	30,4
OD	9,3	18,3	30
LOD	1,4	3,9	16,3
H	0,2	0,2	6,2

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

K. a. oli kartulikaubandus rahuldav, sest väljavedu suurenes võrreldes 1935. a. umbes 35%.

Jaan, ja veebr. oli võrdlemisi elav kartulite väljavedu. Söögikartulite kõrval läks välja ka veel seemnekartuleid. Varemmail aastail seisis veebruaris enamasti kartulite väljavedu, kuid k. a. suuremate nõudmiste järele välismaal ja väiksemate küllmade tagajärjel suutsime esimesel kahel kuul saata välja ligi 30 000 kv kartuleid (1935. a. vaid 950 kv).

Aasta kevadhooajal siirdus söögikartulite eksport peamiselt Rootsi ja Inglisse, väikesel määral ka Soome. Elav nõudmine kartuli järele oli aprilli lõpus ja mai algul Inglises, kuid meie halva ilmastiku tõttu ei suudetud samal ajal vastaval määral võtta kokku kartuleid. Mai keskpaiku lõppesid Inglisest nõudmised meie kartuli järele, sest värskeid kartuleid tuli rohkesti turule. Samaks ajaks olid aga meie eksportöridel ostetud kokku suured kartulitagavarad. Rootsi turule paigutati neid vähehaaval. Kuid ka seal oli raskusi realiseerimisega, sest randadest saadeti purjekatega Stokholmi ka rohkesti kartuleid. Stokholmis saadi mai algul kuni 7 Rkr kv-st, hiljem 5 Rkr kv.

Põllumehed said oma kartulitagavaradest lahti. Aprilli lõpus ja mai algul maksti raudteejaamades põllumeestele kr 2,80—3,30 kv-st. Mai lõpus langes hind kr 2,50 kv ja lõpetati ka enamuses kartulite kokkuost. Juunis suu-

Petseri linal esineb domineerivalt HD sort, Võrus on juba ülekaalus D ja Hoff's lina juures nihkub raskuspunkt veel allapoole D ja OD vahel.

1936. a. ei olnud viljasaagiks soodus kestva põua tõttu, mis surus viljasaagid alla, kuid linasaak oli siiski üle ootuste hea. Kvaliteetilt ei ole ka lina halb, kohati isegi parem m. a. omast. Kuna aga linakasvupind on 28 360 ha ja ha kiusaaki hinnati ka madalaks, võib karta väikest tagasiminekut lina väljaveos käesoleval kaubandushooajal. Hooaja algus ei lase seda küll oletada, sest tänavune linakaubandushooaeg algas õige varakult ja eriti intensiivselt, mille tagajärjel 1936. kalendriaasta lina väljavedu tõuseb õige suureks.

deti siiski realiseerida enamuses Tallinna ladudes asuvaid kartuleid. Osa saadeti küll maale tärklisvabrikuisse. 1935. a. saagist vedasime välja 143 000 kv 125 280 kv vastu 1934. a.

Aasta sügishooajal oli kartulikaubanduses veidi elavam eelmise aasta sügisest. Söögikartuleid saadeti veidi rohkem Rootsi kui eelmisel sügisel. Kartulite Väljaveo Keskbüroo algatusel läks korda Rootsi teostada purjeka omanike kartulimüüki ühe keskkoha kaudu, mis aitas kaasa paremale müügile Rootsis. Sellega hoiti Rootsis kartulite hind enamvähem ühel kõrgusel ja purjeka omanikel oli sinna sõites juba kaup müütidud ette. Varemmail aastail sügishooajal veeti purjekatega Rootsi ca 4 000 kv, käesoleval sügisel ligi 8 000 kv.

Söögikartuli kõrval näitab aga seemnekartulite väljavedu k. a. tunduvalt suurenemist. 1935. a. saagist vedasime välja seemnekartuleid 24 652 kv, 1936. a. saagist 20. XII-ni 42 562 kv. Tänavu sügisel veeti seemnekartuleid ka L. Ameerikasse, kuhu varem meie ei ole saatnud.

Võib loota, et seemnekartulite väljavedu kahekordistub võrreldes eelmise aastaga. Peale L. Ameerika riikide saatsime seemnekartuleid veel Itaaliasse, Hispaaniasse ja t. Väljaveetavaist sort. seisab esik. majasteet, siis varane kollane, kuna teisi sorte, nagu duke of york, neerukujuline, bintje j. t. on läinud

vähem. Varem ail aastail oli suurem nõudmine varase kollase järele ja sellest maksti ka kõrgemat hinda, viimasel ajal on aga muutunud enam nõuetavamaks sordiks majesteet, mis oma suure saagianniga leidub kõikjal vastuvõtmist, kuhu oleme saatnud senini seemnekartuleid. Käesoleval hooajal on majasteedi järele nõudmist enam kui suudame pakkuda, kuna varast kollast jääb järele. Tuleval aastal peaksid põllumehed seda arvestama — vähendama v. kollase pindala, eriti P.-Eestis, kus on nähtud ette peamiselt majasteedi kasvatus.

Seemnekartulihinnad olid käesoleval sügisel veidi kõrgemad eelmisest aastast. Majasteedist ja v. kollasest franko saatejaam maksti kr. 3,60—4,60 kv vastavalt tunnustamisklassile ja -valikule. Teisist vähemlevinud sortidest saadi isegi kuni kr 5,25. Samal ajal püsivad söögikartulihinnad 2—2,25 kv, tööstuskartulist tärklisvabrikuis kr 1,60—2,20 kv ja piiritusvabrikuis kr 1,80—2,20 kv.

Kartulite väljavedu 1934—36. a. (kv.).

	1936	1935	1934
Jaanuar	11 415	6 950	2 945
Veebruar	17 476	—	—

	1936	1935	1934
Märts	8 841	7 500	3 204
Aprill	15 987	5 636	17 030
Mai	31 484	24 905	7 480
Juuni	16 735	36 254	2 985
Juuli	1 442	7 760	88
August	—	209	14
September	1 150	—	60
Oktoober	20 236	3 774	6 579
November	14 870	15 200	21 607
Detsember	32 124*)	20 670	7 791

Kokku kv. 172 000*) 128 889 69 762

Võib loota, et k. a. kartulite väljavedu suureneb umbes 33%, tõustes 172 000 kv-le 1935. a. 128 889 kv-lt.

Riikide järgi veeti kõige rohkem kartuleid Rootsi umbes 28% üldväljaveost, Itaaliasse — 25%, Inglisse — 20%, teisisse riigesse, nagu Hispaaniasse, Portugali ja L. Ameerika riigesse, alla 10% iga ühte.

Soome on kartulite väljavedu viimasel aastail vähenenud järjest. K. a. väljavedu Soome ulatus vaevalt 10 000 kv-le. Kartulite vedu Soome teostavad ainult Soome lahe saarte elanikud.

*) Loodetav. Detsembris 20. skp. veeti välja 30 000 kv. Kuu lõpuks võib väljavedu tõusta 32 000 kv.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Möödunud suvi ei olnud aedviljakasvuks soodus. Mitmel pool valitses juunis ja juuli I-sel poolel liigkuivus, mis takistas tunduvalt aedviljakasvu, samuti nagu paljud kahjuridki.

Eriti raskesti kannatasid kapsakultuurid kapsaussi all. Aastate jooksul ei ole kapsauss teinud nii suurt hävitustööd, nagu möödunud suvel. Paljude aedviljade saak jäi väikeseks ja selle tagajärjel oli aedviljaturg vaesem eelmisest aastaist. Peagu kõikide aedviljade hind püsis sel aastal rahuldav ja mõnedest aedviljadest maksti isegi erakordselt kõrget hinda. Kõrgeim oli sibulate hind. M. a. sibulate madal hinnatase mõjus rüsuvalt peipsiäärsele sibulakasvatajaile. Eelmisel aastal maksti sibulate kg-st koha peal vaid 3—4 s. Säärane erakordselt odav hind ei võimaldanud mingisugust ülalpidamist sibulakasvatajaile ega tasunud ka töövaeva. Asuti sibulakasvatuse likvideerimisele, müües maha ka seemet või tippisibulaid. Parajasti

tõusis sibulate hind sibulate mahapaneku ajal, mis aitas omakorda kaasa sibulaseemne mahamüümisele. Selle tagajärjel jäi möödunud kevadel peipsiäärseisse külladesse nii vähe sibulaseemet, et ei jätkunudki tavalise sibulanormi mahategemiseks. Nii näeme sel aastal sibulate külvipinnas erilist suurt kokkutõmbamist, mis ei jätnud avaldamata mõju ka sibulate saagi suurusele. Sibulate saagi vähesus mõjus omakorda kaasa sibulate hinna tõusule. Kasvult oli k. a. sibul võrdlemisi ihus ja erakordselt hea säilivusega. Selle tagajärjel ei lastud korraga sibulat turule ja kauba vähesel pakkumisel tagajärjel kerkisid hinnad pidevalt. Tähelepanuväärne oli eriti, et sibulahind tõusis meie siseturul pidevalt, vaatamata, et sibulaeksport seisis peagu täielikult. Säärase kõrge hinna juures ei olnud võimalik saata meie sibulat välisurule ja sibulate müük piirdus vaid siseturumüügiga. Siseturul tõusis sibulate hind kuni novembrini, sealt peale jäi seisma ja detsembri esimesel poolel näitas

isegi väikest allaminekut. Detsembri keskel maksti sibulaist koha peal 25—30 s. kg ja Tallinna turul 35—40 s kg. Jaemüügihind oli veel kallim.

Sigurite eksport muutus sel aastal elavamaks kui ühelgi teisel aastal, realiseeriti suur osa m. a. ülejäänud sigureidki. Sigurite hinnad seevastu olid võrdlemisi madalad, mis mõjus omakorda ekspordikoguse kasvamisele. Sigurite hind tõusis samuti pidevalt novembri teise pooleni, sealt peale algas seisak, ja detsembri alul näeme isegi väikest sigurite hinna langust. Sigurite kg-st maksti selle aasta lõpul koha peal 13—14 s, mis on siiski madalam tavalisest iga-aastasest sigurihinnast, arvatud välja m. a., mil hind seisis veel madalamal kui k. a.

Kunkide saak oli möödunud suvel erakordselt hea. Säärast head kurgiaastat ei ole meil olnud mitme aasta jooksul. Suure pakkumise tagajärjel langesid ka kunkide hinnad võrdlemisi madalale suurimal müügihoojal. Neid osteti siiski võrdlemisi suurel arvul konservimiseks, mis vältis hinna erakordset allaminekut. Konservkunkide müük ja eksport osutus omakorda raskeks. Neid hakati nõudma Soome suuremal arvul alates detsembrist. Detsembris kerkisid tühtlasi ka konservkunkide hinnad.

Õunaturul oli märgata võrdlemisi suurt paremust. Eelmisel aastal oli raske turul müüa nõrgema kvaliteediga õunu, kuna nõuti vaid head lauaõuna. Sel aastal hakkasid mahlatööstused ostma kokku suuremal arvul nõrgema kvaliteediga õunu töötlemiseks ja see parandas tunduvalt hinda turul. 1935. a. suvel müüdi Tallinna turul nõrgema kvaliteediga õunu 6—8 s kg, sel aastal oli aga miinimumhinnaks 12 s kg, mis hinna eest ostsid mahlatöösturid õunu kokku piiramata arvul. Õunte eksport Soome arenes samuti võrdlemisi soodsalt. Soomest saadi ka veel teatavat lisakontingenti meie õunte ekspordimiseks sinna. Ka suiõunte hind seisis seal keskmine. Õunte eksport vähenes aga võrreldes teiste aastatega novembri teisel poolel ja jäi peagu täielikult seisma detsembri teisel poolel. Soomes alandati tolli ameerika õuntele alates 15. XII, mistõttu soomlased muutusid tagasihoidlikeks meie sibulõunte ostmisel. Seega oli õunte eks-

port novembri II ja detsembri I poolel väga kehv, kuna eelmisel aastal oli see parimaks õunte ekspordimise ajajärguks. Siiski püüsid meie paremad taliõunad võrdlemisi heas hinnas. Detsembri keskel maksti ilusamaist tartu roosiõuntest 45—55 s kg ja paremaid sibulaõuntest 35—45 s kg. 17. XII jõudsid turule ka esimesed odavatollised apelsinid. K. a. tuleb apelsine meile vaid Itaaliast ja Palestiinast. Hispaania apelsin on kukkunud ära sealse kodusõja tõttu ja seepärast jäävad ka apelsinide hinnad püsima sel aastal pisut kõrgemale kui m. a. Peetakse ju hispaania apelsine maailmaturul odavamaks jaffa ja itaalia omist. Ka marjaturul olid hinnad võrdlemisi soodsad. Marjahindade reguleerimisel mängisid teatavat osa meie mahlatöösturid oma suuremate ostudega. Puuvilja- ja marjasaakidest möödunud suvel aianduskorrespondentide poolt kogutud andmetel („Majandusteatedes" nr. 49), oli õunte kogusaak võrdlemisi tagasihoidlik, kuid mitte väga kehv. Pirnisaak oli väike, ploomi- ja kirsi- saak küllalt rahuldav. Marjasaak oli võrdlemisi rahuldav, arvatud välja ainult vaarikasaak. Ka meesaak osutus keskmiseks või pisut alla keskmist. Meetarvitus on aga nähtavasti tõusnud ja nõudmine mee järele elav. K. a. maksti mesinikele mee kg-st 110—120 s, nüüd juba 125—130 s. Üksikmüügil makstakse praegu Tallinnas mee kg-st 140—150 s. Meehind oli seega sel aastal siseturul võrdlemisi kõrge. Meie kodumaise aianduse arenemisele aitasid sel aastal hoogsalt kaasa aiandusringid ja assistendid, kes töötasid Põllutöökoja kaudu aianduse ja mesinduse abirahastamise määruuse alusel antud toetuse põhjal. Põllutöökojas oli 1. VIII 36, registreeritud 74 aiandusringi ja neil oli võetud ametisse 63 aiandus-mesindus-assistenti, kellede juhatusel ja valve all oli 2839 aeda. Viljapuude pritsimise, võrade harvendamise ja aedade, samuti ka saagi korrastamise ja turustamise alal näitasid aia-assistendid suurt indu, mis ei jätnud avaldamata mõju ka turuletootava kauba kvaliteedi tõstmisel. Mitmed assistendid töötasid rahuldavalt koha peal ka ekspordõunte pakkimise alal ja päästsid sellega rikkumisest küllalt suure osa kaubast. Seepärast oli võimalik ekspordõrdeid osta juba

koha peal valmispakitud kaupa, kuna eelmisel aastail oli raske leida koha peal asjatundlikult pakitud kaupa. Aedsaaduste ekspordi alal võib mainida, et k. a. muutus võrdlemisi elavaks sigurite ekspord. Juba 1. XII ületas sigurite ekspordi kogus kõik eelmisel aastail eksporditud sigurite kogused. Sibulate ekspord seisis seevastu peagu täielikult. Suure osa sibulate väljaveost sisaldab veel 1935. a. sibulate saagi realiseerimisandmeid, millised saadeti väliturule 1936. a. jaanuaris ja veebruaris. Selle aasta sibulate

saagist läks väliturule vaid 14 250 kg, sellest augustis 4950 kg ja septembris 9300 kg. Kurkide väljavedu areneb praegu normaalselt. Suurem osa 1936. a. sissetehtud kurkidest oli detsembri alul veel realiseerimata ja saadetakse turule k. a. detsembris või tuleva aasta jaanuaris või veebruaris. Loodetavasti ületab sel aastal konservitud kurkide väljavedu m. a., kuna sel aastal toimus kurkide sissesoolamine palju laiemas ulatuses kui m. a. Võrreldes eelmiste aastatega veeti meilt välja aedvilju kuni 1. XII:

	1. detsembrini 1936. a.		1935. a.		1934. a.		1933. a.		1932. a.	
	kg	kr	kg	kr	kg	kr	kg	kr	kg	kr
Sibulaid	106 100	13 173	553 420	62 795	581 150	58 551	235 142	28 181	41 779	21 437
Kurke, soolatud . . .	48 253	16 823	82 209	30 786	92 290	27 655	36 949	9 382	12 009	2 035
Sigureid, kuivatat . .	707 100	118 188	319 378	49 488	634 450	104 963	673 845	114 207	266 385	42 862
Õunu	355 285	115 950	126 975	46 781	560 453	158 795	93 654	26 888	650 271	169 918
Pohli, värskeid . . .	59 527	14 819	144 738	27 339	117 738	13 341	170 886	20 531	9 659	1 144
Jõhvikaid	108 187	27 761	239 346	46 054	90 245	13 178	103 532	12 941	74 347	8 878

KALATURG. — FISH MARKET.

Kalastus. Võrdlemisi soodsa ilmastiku *Fishing.* tõttu arenes kalapüük rahuldavalt.

Aasta esimesel kolmel kuul võimaldasid merel ja sisevetel rahuldavad jääolud intensiivset kalastamist. Suurkalasaagid osutusid rahuldavaks, ainult Pärnu lahe kohatoodang oli tunduvalt nõrgem m. a-st.

Veebruaris põhjarannikul alanud talinooda-räimepüük andis keskmisi saake, kuid rahuldavad kalahinnad tasusid püügikulu.

Peale jääminekut algas kõikjal tähtsam kevadine kalapüügi-hooaeg.

Pärnu lahes arenes suunkala: angerja-, ahvena- ja vimmatoodang õige rahuldavalt, kuna kohatoodang jäi endiselt kehvaks. Juuni algul suurenes küll kohasaak, kuid rahuldav püügiaeg kestis vaid paar nädalat.

Ka saarte rannikvetes, väinades ja sisevetes arenes kevadine suunkalatoodang rahuldavalt. Eriti rohkesti tuli Peipsist hea kvaliteediga latikat, millest suurem osa eksporditi välismaale.

Lõhepüük Narva jõel ja Viru rannikvetes arenes nõrgalt.

Peagu kõigis räimepüügi-keskuses kujunes räimesaak rahuldavaks, ainult Tallinna lahe rannikvetes osutus see nõrgemaks eelmisest aastast.

Mais edenes räimesaagi turustamine sood-

salt ja müügihinnad kujunesid võrdlemisi rahuldavaks, kuid juunis teostus räumeturustamine paiguti suurte raskustega.

Pärnu ja Haapsalu lahes Narva-Jõesuus ja teistes rannikvetes kujunes räimesaak üksikutel püügipäevil nii rikkalikuks, et kohalikud turud ei suutnud korraga kõike võtta vastu. Tekkinud ummikuse tõttu langesid räimehinnad alla tasuvust.

Sooja ilmastiku tõttu kestis räimepüügi hooaeg ainult 20. VI-ni.

Aasta viimasel poolel väheneb tavaliselt koha-, haugi- ja teiste kevadel kudejate kalade saak, sest peale kudemist taganeb kala rannikvetest sügavamasse kohisse, mistõttu nende püük ei ole enam tasuv.

Kuid siis algab rändangerja-, meresii-, ihese-, lõhe-, iheruse-, sügisese räime ja kilupüük.

Rändangerjatoodang kujunes erakordselt rahuldavaks, eriti head saagid olid Sõrve sääre rannikvetes, kuna põhjarannikul oli saak nõrgem. Meresiiasaak oli m. a-st nõrgem. Ihese (peipsi siig) lõhe- ja iherusepüük arenes õige nõrgalt. Sügisene räimepüük arenes võrdlemisi rahuldavalt ja toodang realiseeriti soodsate hindadega. Kilupüügi-hooaeg algas Tallinna lahes ja Saaremaa kilupüügi-keskuses (Panga, Ninase ja Vaigu) juuli lõpul, s. o. tavalisest ajast kuu varem.

Augustis ja septembris oli kõikjal rahuldav kilusaak, kuid oktoobris ja kilude soolamis- ja konservimishooajal jäi kilusaak nõrgaks.

Sügisene silmupüük Narva jõel kujunes nõrgemaks l.a.

Kalakaubandus. Väliskaubanduses kalakau-
Fish Trade. ba läbikäik võrreldes möödunud aastaga suurenes koguselt ning väärtuselt.

	1936. a. 11 k.		1935. a. 11 k.	
	milj. kg	milj. kr.	milj. kg	milj. kr.
Sissevedu	5,6	0,95	4,5	0,67
Väljavedu	1,6	1,08	1,6	0,77
Kokku	7,2	2,03	6,1	1,44

Sisseveo moodustavad peamiselt heeringad ja soolatud silgud.

Heeringaid toodi sisse 4,3 milj. kg l. a. 3,9 milj. kg vastu, s. o. ca 10% enam. Soolatud silke veeti sisse 1,25 milj. kg. l. a. 0,83 milj. kg vastu, suurenenine üle 50%.

Väljaveetud kalakauba kogus võrdub l. a. kogusega, kuid väljaveo väärtus tõusis ca 40%.

Väljaveo väärtuse suurenenine on tingitud kallima kalaliigi — rändangerja — ekspordi

suurenemisest ja osalt välismaalt saadud primaarset kalahindadest.

Väljaveos esineb tähtsamaid kalaliike: angerjat 304 tn, koha 469 tn, haugi 323 tn, latikat 279 tn, ahvenat 74 tn, teisi kalaliike väiksemal arvul.

Väljaveomaist esineb endiselt esikohal Rootsi 448 tn, järgneb Soome 280 tn, Poola 256 tn, Taani 251 tn, Saksa 97 tn, Prantsuse 65 tn-ga. Teisisse maisse läks kalu vähem.

Siseturu-kalakaubanduses valitses võrdlemisi elav tegevus. Värskekala järele oli sageli nõudmine pakkumisest suurem, mistõttu nõuetavate kalasortide hinnad püsisid kõrged.

Ka räime-, tursa- ja kiluturustamine arenes hoogsalt. Kuigi juunis langesid räimehinnad randadel alla tasuvust, püsisid müügihinnad turgudel rahuldavad.

Ranniku- ja turuhindade suur vahe on tingitud sellest, et sooja ilmaga on värskeräime kahanemise ja raiskumise protsent võrdlemisi suur ning pealegi puuduvad siin-seal värskekala säilitamiseks vastavad külmhooned.

Tõttletud kalasaaduste tarvitamine suureneb järjest. Eriti rohkesti nõutakse suitsukalasorte, peamiselt suitsuräimi. Soolakaladest on 3 kg nõudes piprakilul suur levik.

INFORMATSIONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIVA

15. detsembril 1936. a.

PASSIVA

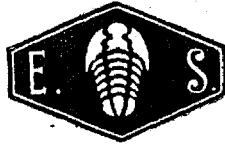
1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>					
kuld: rahas ja kangides			84 176 133,83		
välisraha			5 883 328,97		
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>			1 377 760,87		
3. Sisaekslid: — <i>Home Bills:</i>					
kambavekslid	9 130 047,02				
põllumajandusl.	1 889 026,61				
metasatõestusl.	58 889,63	11 078 512,26			
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>					
valitausele					
teistele *)		10 436 438,66			
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i>		2 901 324,77			
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>		16 848 716,79			
		<u>82 270 205,95</u>			
					<u>82 270 205,95</u>
1. Põhikapital — <i>Capital</i>			5 000 000,—		
2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>			704 876,51		
3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>					
a) pangatõed liikvel			44 595 177,—		
b) jooksvad arved:					
valitause	16 864 895,87				
pankade	5 629 587,81				
teised	2 850 470,88	24 735 193,66			
4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>			7 234 958,88		

Kattevara vahetõõd jooksvate kohustustega: } 57,75%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 495 071,25
Includes Ekr. 1 495 071,25 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

EESTI KIVIÕLI A./Ü. SUURIM ÕLITÖÖSTUS EESTIS.

TEHASED: KIVIÕLIS.
MÜÜGIBÜROO: TALLINN, PÄRNU MAANTEE 10.

A-S. Tsemendivabrik „PORT-KUNDA“

m ü ü b

oma tehasesest —
PORTLAND-TSEMENTI
ilmastikukindlaid
TSEMENT-KATUSEKIVE
VÄETISLUPJA

oma paemurdudest —
EHITUSPAASI
Valget Portland-tsementi
Kiiresti tarduvat tsementi „RAPID“
Aalborgi pestud kriiti.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

POOLA. Poola väliskaubanduslik orientatsioon. — *Polish Foreign Trade Orientation.*

Deviiside kontrolli sisseseadmine vabastas poola väliskaubanduse raskest ülesandest anda nii suurt ülejääki, et riik võinuks katta sellega oma maksebilansi puudujäägi. Välislaenu teenistuse osalise seismapanemisega ja deviiside kontrolli sisseseadmisega vabanes väliskaubandus üllaskeks muutunud pingest deviiside muretsemiseks ja tema peamiseks ülesandeks sai varustada Poolat esmajoonel puuduvate toorainetega. Kogu kaubanduspoliitika tuli võtta revideerimisele, mis sai võimalikuks tänu deviiside kontrollile.

Kaubanduspoliitika riikide suhtes, kellega Poolal on aktiivne kaubandusbilanss, on liberaalne, kusjuures on põhimõtteks, et kapitalivaesed riigidel või riikidel-võlgnikudel (nagu Poola ise) peab säilitama aktiivset kaubandusbilanssi — esiteks finantskohustuste täitmiseks kreditorriigi vastu ja teiseks, et osa ülejäägist tarvitada ostudeks neist maist, kellega kaubandusbilanss on passiivne, eriti maadega, kust ostetakse tooraineid. Teine rühm riike on need, kellega Poolal on sõlmitud kas kompensatsioonivõi kliiringlepungud — poliitika nende suhtes on võimalikult suurendada kaubavahetust mõlemalt poolt.

Mõlema rühma maad kuuluvad peamiselt euroopa riikide hulka ja kogu Poola senine väliskaubanduse aktiivsus on saavutatud ainult euroopa riikidega, kuna väliskaubandus Aasia, Ameerika, Aafrika ja Austraalia riikidega on kõvasti passiivne. Poola sisseveos on Euroopa osa 64% ja Poola väljaveos 85%.

Poola väliskaubanduse ülejääki andsid peamiselt 8 euroopa riiki: Briti, Belgia, Tšehhoslovakkia, Taani, Holland, Rootsi, Austria ja Soome. 26 euroopa riigiga on

Prantsuse laen Poolale.

30. XI allakirjutatud (650 milj. poola zl.) Prantsuse laenu Poolale antakse umbes 350 milj. rahas ja 300 milj. masinaid ning kaupades. Sellele tuleb lisaks juurde eriline

väliskaubandus enam-vähem tasakaalus. Kaubavahetus nimetatud 8 riigiga andis Poolale aktiivasaldo 9 kuu jooksul: Briti 69 milj., Belgia 29 milj., Rootsi 28 milj., Taani 11,7 milj., Holland 11,5 milj., Soome 9,7 milj., Tšehhoslovakkia 9,9 milj., Austria 9,2 milj., kokku 178 milj., kuna väliskaubandus on aktiivne ainult 15 milj. zl. võrra. Euroopa riigest on ainult Šveitsil aktiivasaldo Poolaga 10,7 milj. suuruses, Prantsusel 4,5 milj., Saksal 1,3 milj. ja NSVL-l 2,5 milj. zl.

Suurem osa sellest aktiivasaldost läheb toorainete sisseveoks teist riigest — peamiselt meretaguseist maist ja see näitab, miks asumaade küsimus on Poolas viimasel ajal nii terav. — Seda enam, et Poola toodang näitab praegu tõusu ja nõuab enam tooraineid. Nii suurenes 16,4%-est sisseveo suurenemisest (võrreldes m. a.) toorvilla sissevedu 110%, puuvillal — 2%, džuudivil — 11%, rauamullal — 14%, mangaanmullal — 17%, nahkadel — 11%, toorkummil — 42%, taimerasval — 16% jne.

Toorainete küsimus viib kolmanda riikide rühma juurde, kellega Poolal on eriti suur passivbilanss. See on teravam küsimus Poola kaubanduspoliitikas ja senini veel lahendamata. Kaubanduskonjunktuuri paranemine teeb selle veel raskemaks ja on tõstnud tõsiselt päevakorrale „ersats“ toorainete valmistamise küsimuse, mis on aga veel katsestaadiumis. Senini on võetud tarvitusele ja katsetatud nn. kontsessioneerimissüsteemi poola kaupade müügiks neis mais, kuid tagajärjed jäid tulemata. Teine nn. seotud tehingute süsteem forsseerib aga üleliigselt tarvitust sisemaal. Praegu on päevakorral eriti toorainete ostmise illeviimine teisisse maisse, kus ka Poola väljaveol on väljavaateid — nii on hakatud puuvilla ostma Türgist ning villa L.-Aafrikast.

— French Loan to Poland.

rediskontokokkulepe Poola ja Prantsuse pankade vahel, mille summa arvatavasti umbes samus piires.

Väljarändamise küsimus Poolas. — *Question of Emigration in Poland.*

1926—30. a. rändas Poolast välja 964 000 inimest, neist euroopa riigesse 679 000, mere-taguseisse maisse 285 000. Tagasi rändas samal ajal 459 000, neist Euroopast 426 000, meretaguseist maist 33 000. 1931—36. a-ni

rändas välja 230 000, neist Euroopasse 135 000 (Prantsusse 57 000, Saksa 35 000), meretaguseisse maisse 94 000. Tagasi rändas 232 000, s. t. enam, kui rändas välja, neist Prantsusest umb. 100 000.

Tubaka- ning piiritusetarvituse suurenemine Poolas.

Consumption of Tobacco and Spirit Increased in Poland.

Siseturu-konjunkturi paranemist on märgata tarvituse suurenemises. Nii tõusis 9 kuu jooksul tubakatarvitus isikult veerandaastate järgi: I — 124 gr, II — 138 gr,

III — 142 gr, piiritusetarvitus joomiseks: I — 0,37 l isikult, II — 0,41 l-le, III — 0,44 l-le.

JAAPAN.

Paberitööstus Jaapanis. — *Japanese Paper Industry.*

Jaapan on paberitööstuses viiendal kohal maailmas. Ameerikale, Kanadale, Saksale ja Inglisele kuuluvad esimesed neli kohta. Tööstustehnika poolest seisab paberitööstus Jaapanis kõrgel ja paremate sortide valmistamine on kasvanud nii suurel määral, et peagu kõik kodune tarvitus kaetakse oma vabrikute poolt. Tähelepanuväärt on jaapanistiili paber, mille töötlemine seisab eriti kõrgel.

1934. a. tegid ühendatud vabrikud „Japan Paper Manufactures Association“ 98% kogu paberikogusest Jaapanis — 720 000 meeter tn. Vabrikud millised ei seisnud ühingus, valmistasid ainult 16 000 tn paberit. Umbes 130 000 tn tehti pappi. Paberitarvitus loetakse rahva hariduse mõõduks. Majanduskriisi ajal langes paberitarvitus Jaapanis väga vähe, ja 1935. a. peale hakkas nõudmine paberile tõusma väga suurelt. 43% Jaapanis töötletud paberist on ajalehepaber, 14% — pakkimis- ja pakkepaber, 10% tavaline trüki (raamatu) paber, 9% — kõrgemad sordid, jaapani-stiili paber 6% ja mitmesugune paber — 13%.

Umbes 14 kg paberit tarvitatakse Jaapanis inimese peale aastas, Ameerikas 70 kg, Kanadas — 50 kg ja Saksas — 20 kg. Seega on jaapani paberitööstusel suuri tulevikuväljavaateid. 1929. a. peale ei ole vabrikud Jaa-

panis töötanud täiel mõõdul ja paberitagavara on seal praegu väga väike.

Paberi väljavedu Jaapanist on vaevalt 10% kogu paberi toodangust, 90% müüakse siseturul. Ainult viimasel ajal on paberivabrikud huvitatud välisturgudest ja 1934. a. asutati Jaapani paberi väljaveo ühing.

Toormaterjalina tarvitavad vabrikud suuremal määral tselluloosi, väiksemal — riisilõli, kontsusid ja vanu paberit. Puumassi tarvitatakse ajalehepaberi tööstuses, mida valmistatakse Jaapanisse sisseveetud puust. Sisseveetud tselluloos läheb kunstiidi ja tsellofaani töötlemiseks. 1934. a. veeti paberitööstuse jaoks sisse ainult 91 800 meeter-tn tselluloosi.

Karafuto (Saghalien) ja Hokkaido annavad Jaapani paberitööstusele puud, mida tarvitatakse tselluloosi valmistamiseks. Tavaliselt tuuakse sealt kuuske (*Abies Sachaliensis*) ja mändi (*Picea ajanensis*) ja et neid puid on vähe, valvatakse nende metsade üle suure hoolega. Praegu tehakse Jaapanis katseid teiste puudega. Arvatakse istutada Koreas kuusemetsi ja uuritakse Mandžukuo metsadest materjalisaamise võimalusi, sest piiratud metsatagavarad kodus ja paberitarvituse tõusmine on suureks probleemiks Jaapani paberitööstusele.

Tselluloositarvitus Jaapani kunstiiditööstuses.

Consumption of Cellulose by Japanese Rayon Industry.

Jaapani kunstiidivabrikud tarvitavad aastas 170 000 tn tselluloosi, sellest võidakse toota Jaapanis ainult 40 000 tn, kuna 130 000 tn

tuleb vedada sisse Ameerikast, Soomest, Rootsist ja Norrast.

Jaapani malmitarvitus. — Consumption of Cast Iron in Japan.

The Nippon Iron Works peab oktoobri, novembri, detsembri jooksul andma valitsusele 285 000 tn malmi. 130 000 tn toodetakse Jaapanis, 130 000 tn tuuakse NSVL-st ja 25 000 tn Bengalist. Peale nimetatud tehase võttis Associated Pig Iron Sales Association telli-

mise 85 000 tn malmile vastu, millest toodetakse 30 000 tn Anshanis ja 15 000 tn Pensihiu (mõlemad Mandžukuos). Üldse on kolme kuu tarvitus 450 000 tn malmi, puudub veel 80 000 tn.

INGLISE. Inglise peekonkvoote 1937. a. esimese kuue nädala kestel.

England's Bacon Quota for the First 6 Weeks of 1937.

Kuna lõplikud andmed Inglise oma peekoni tootmise suuruse kohta 1937. a. kestel selguvad ainult tuleva aasta algul, otsustas Briti valitsus esialgselt määrata kindlaks välismaist peekonikvootet ainult järgmise aasta esimese kuue nädala peale. Ettenähtud kvoot on 10% suurem kui eelmisel aastal

samal ajal ning Eesti osa on I. I — II. II 37 4624 tsntn, kusjuures kahe nädalane allkvoot on 1541 tsntn. Board of Trade teatab, et sisemaise varustuse suuruse selgumisel võib tekkida olukord, kus kõnealoleva perioodi lõpu poole osutub vajalikuks vähendada lubatud välismaist siseveokvootet.

LÄTI.

Kodujäneste kasvatus arendamine Lätis.

Development on Rabbit Keeping in Latvia.

Läti valitsuse teatajas 4. skp. avaldati Põllutöoministeriumi juhtnõõrid riigi toetusel sugukodujäneste kasvatus sisseseadmiseks. Nende juhtnõõride kohaselt Lätis korraldab põllutöökoda riigi toetusel organisatsioonide, õppeasutuste ja eraisikute majapidamises sugu-kodujäneste kasvatusi, leppides majapidamiste omanikega kokku nende kasvatus sisseseadmise ja kasutamise kohta. Toetusummasid võib kasutada viini siniste, šinšillarek, kastorek ja angora tõugu kodujäneste muretsemiseks. Erijuhtudel, igakordisel põllutöoministeriumi loal, võib muretseda ka teist tõugu kodujäneseid. Igasse erikas-

vatusse võib paigutada ainult ühe kodujänese liigi ja riigi toetusel kasvatus sisseseadmiseks võib omandada mitte üle 4 kodujänese.

Kodujäneste muretsemiseks võib kasutada riigi toetust kuni 75% ostusummast, ilma et ületataks toetusnorme, milliseid põllutöominister määrab kindlaks iga kuue kuu kohta ette. Ülejäänud osa muretsevad organisatsioonid või kodujäneste kasvatus pidajad. Riigi toetusel tuleb põllutöökoja poolt muretsetud kodujäneseid kasustada suguloomadena vähemalt 2 aastat. Pärast seda tähtaega lähevad loomad koja omanduseks.

Läti-Rootsi kliiringlepe. — Latvian-Swedish Clearing Agreement.

Läti-Rootsi kliiringust selgub, et Läti kompensatsiooni-büroo teostab väljamaksmisi läti eksportöridele kliiringu arvelt 15% rootsi kr kursi järgi Riia börsil 28. XI 36 ja 85% jooks-

va kursi järgi. Seega oleks Rootsi suhtes makseviis läti eksportöridele soodsam kui Leeduga sõlmitud kliiringlepingu alusel.

Läti riigi viinamonopoli poolt kölnivee turustamine.

Marketing of Eau de Cologne by Latvian State Liquor Monopoly.

13. XI s. a. läti riigitehaste poolt müügile lastud kölniveisi leiab elavat nõudmist. Uut tööstlusharu juhtiv maksuamet on teinud korralduse uue kölniveepartii, nimelt 150 000 neljakandiste, erikorgiga kümnenädik- ja veerandliitrite pudelite valmistamiseks 2. XII s. a. Selle järgi oodatakse lähimüügi erakordset

tõusu. Kölnivee müügihindadeks on 1,20 Ls 0,1 l. ja 2,70 Ls 0,25 l. pudeli eest.

Riiklik tööstus piirdub esialgu ainult kölnivee valmistamisega, jättes eratööstusele võimaluse kõigi teiste lõhnavee tootmiseks ja turustamiseks.

LEEDU. Tsemendi sissevedu Leedus. — Lithuanian Cement Imports.

Tsemendi sissevedu Leetu tõusis tänava tunduvalt võrreldes kahe eelmise aastaga, nimelt veeti esimese 9 kuu jooksul sisse: 63 170,5 tn 2 459 600 litri eest (1935. a. kogu aasta jooksul 57 957,6 tn ja 1934. a. — 58 483,1 tn). Sellest veeti sisse Inglisest 32 840,3 tn. lit. 1 334 300, Taanist — 15 791,6 tn. lit. 659 400, NSVL-st 8 972,0 tn, lit. 275 900, Belgiast 4 245,6 tn., lit. 120 900, Lätist 772,1 tn lit. 46 800, Rootsist 548,9 tn., lit. 22 300.

Suurimaiks tsemendiimportijaiks Leedus on „Lietukis“ (Leedu põllumaj. kooperatiivide liit), Vytauta prosp. 33, Kaunas, ja „Lietcement“ (kauband.-ühisus) L. Sapiegos g. 4., Kaunas.

Tsemendi sissevedu toimub peamiselt ainult paberikottides (NSVL-st on toodud ka

džuutkottides), tünnides ei ole viimaseil aastail üldse veetud sisse. Sissevedu toimub 50 ja 42,5 kg-seis kottides: Taanist, Belgiast, Lätist ja 1 Inglise firmalt — 42,5 kg-seis kottides, mujalt 50 kg-seis. Tarvitajad nõuavad rohkem 42,5 kg-seis kottides, milliseid olevat paremad arvestamisel, nimelt 4×42,5 kg kotti moodustavat umbes 1 tünn, s. o. 170 kg neto. Tarvitajale müüakse Kaunases 50 kg-seid kotte à 3,90 lit, 42,5 kg — à 3,30 lit ühes kohaletoimetamisega ehitusplatsile. NSVL-u tsemendi müüakse 20 leedu sendi võrra kotilt odavamalt, s. o. 50 kg maksub 3,50 lit. Suuremad ostjad saavad hinnalalandust. Leedu sisseveetoll tsemendilt on lit. 0,01 kg., kuid ühtlasi tuleb muretseda ka vastav litsents. Litsentsi muretsseb tavaliselt importija.

Eesti väliskaubandusbilanss tähtsamate riikidega novembris ja üheteistkümnel kuul 1934—36. a. 1000 kr-des.

Estonian Trade Balances with Principal Countries, November and 1. I.—30. XI 1934—36. (in 1000 Kr.)

	November			1. I. — 30. XI				November			1. I. — 30. XI.				
	Aasta	Väljavedu	Sissevedu	Saldo	Väljavedu	Sissevedu		Saldo	Year	Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance
ULDSE —	1936	7 801	8 423	— 622	75 320	78 508	— 2 688	Taani . . .	1936	86	110	— 24	1 470	1 997	— 527
TOTAL . . .	1935	7 263	6 559	+ 704	72 725	62 632	+ 10 093	Denmark	1935	128	83	+ 45	1 332	1 039	+ 299
Sellest —	1934	5 737	5 025	+ 712	68 325	50 714	+ 12 611		1934	105	84	+ 21	1 424	1 067	+ 357
Thercof:	1936	2 320	1 838	+ 984	28 138	14 238	+ 13 900	Holland . . .	1936	201	149	+ 32	1 588	1 737	— 149
Briti . . .	1935	2 182	1 160	+ 1 022	27 541	11 703	+ 15 748	Netherlands	1935	206	193	+ 13	1 225	1 483	— 258
United Kingdom	1934	1 600	842	+ 758	25 762	8 123	+ 17 639		1934	96	131	— 35	1 392	1 119	+ 273
Saksa . . .	1936	2 131	2 399	— 218	16 674	23 906	— 7 232	Belgia . . .	1936	67	178	— 111	1 154	1 526	— 372
Germany	1935	2 069	1 878	+ 191	17 379	16 618	+ 761	Belgium	1935	79	128	— 47	692	1 463	— 791
	1934	1 763	1 067	+ 696	13 822	10 890	+ 2 932		1934	99	131	— 32	958	1 544	— 586
U. S. A. . .	1936	242	838	— 596	2 726	7 205	— 4 479	Poola . . .	1936	123	215	— 87	985	1 734	— 749
U. S. A.	1935	182	751	— 569	2 108	7 457	— 5 349	Poland	1935	38	48	— 12	504	1 190	— 686
	1934	76	707	— 631	1 856	5 229	— 3 373		1934	25	82	— 57	500	1 563	— 1063
Läti . . .	1936	62	162	— 100	995	2 093	— 1 098	Norra . . .	1936	115	367	— 252	1 343	572	+ 776
Latvia	1935	102	52	+ 50	1 800	1 132	+ 668	Norway	1935	219	23	+ 196	1 314	1 46	+ 1168
	1934	360	270	+ 90	3 909	2 523	+ 1 386		1934	74	12	+ 62	1 019	68	+ 921
Prantsuse . .	1936	236	152	+ 84	3 621	1 563	+ 2 058	Itaalia . . .	1936	102	76	+ 26	664	705	— 41
France	1935	281	182	+ 99	1 992	2 191	— 199		1935	19	102	— 83	991	979	+ 12
	1934	299	262	+ 37	2 871	3 054	— 183	Tšehho-slovakkia .	1936	41	54	— 13	468	681	— 213
Rootsi . . .	1936	351	511	— 160	4 418	4 141	+ 277	Czechoslovakia	1935	32	57	— 25	568	620	— 52
Sweden	1935	348	318	+ 71	3 151	2 925	+ 226		1934	23	84	— 66	323	761	— 436
	1934	280	251	+ 29	2 132	2 314	— 182	Hispaania . .	1936	—	2	— 2	164	310	— 146
Soome . . .	1936	1 046	843	+ 203	5 323	2 379	+ 2 944	Spain	1935	37	15	+ 22	179	59	+ 120
Finland	1935	700	291	+ 409	6 158	2 481	+ 3 727		1934	24	20	— 26	695	167	+ 523
	1934	271	214	+ 57	2 018	2 109	— 91	Leedu . . .	1936	35	12	+ 23	490	421	+ 69
N. S. V. L.	1935	227	522	— 295	2 696	3 887	— 1 191	Lithuania	1935	55	96	— 41	619	493	+ 126
U. S. S. R.	1934	195	177	+ 18	1 543	2 198	— 655		1934	27	54	— 27	243	243	—
	1936	127	522	— 395	2 696	3 887	— 1 191	Šveits . . .	1936	175	64	+ 111	453	472	— 19
	1935	227	522	— 295	2 696	3 887	— 1 191	Switzerland	1935	118	37	+ 81	306	510	— 213
	1934	195	177	+ 18	1 543	2 198	— 655		1934	54	51	+ 3	222	483	— 261

Ühiselu

trükikoda

Tallinnas, Pikk 42
Kõnetraat 442-04

Valmistab maitsekalt ja
parajate hindadega

IGASUGUSEID TRÜKITOID

kõige lihtsamast
kõige keerukamani

Telefonilised tellimised
täidetakse täpselt

Laos alati valmis valla-
valitsuste ja vallakoh-
tute kantseleiraamatud,
plangid, võlakirjad jne.

Töö korralikkusele ja
täpsusele pannakse
erilist rõhku

Rotatsioontrükk
Nooditrükk
Raamatuköitmine

Rahvalik põllumajanduse ajakiri

Põllumajandus

Ilmub kord nädalas PÕLLUTÖÖKOJA väljaandel.

Põllumajandus

käsitab kõiki põllumajandusse puutuvaid küsimusi tegeliku nõuande kui ka põllumajanduspoliitika alalt.

Põllumajanduses

ilmub täielik ülevaade põllumajandussaaduste tur-
gudest ja hindadest.

Tellimishind: aastas Kr. 3.—, poolaastas Kr. 1.75.

Põllumajandust

on kõige parem tellida lähema postiasutise kaudu.

Nõudke proovinumbreid!

Põllumajanduse aadr.: Tallinn, Pikk 40.

Moodsas mustreis

meeste

ülikonna- ja palituriided,

naiste

kleidi ja mantliriided,

kaitsevæe ja kaitseliidu

vormiriided,

pesuriie, voodririie, tekid, suur-
rätikud, õmblusniit j. n. e.

Aktsiaselts

Tekla riidekauplused:

Tallinn, Suur Karja tän. 15,

„ Pärnu mnt. nr. 6.

Haapsalu, Kuressaare, Mustvee,

Narva, Petseri, Pärnu, Rakvere,

Valga, Viljandi, Võru.